

OPTIKEREN

Tidsskrift for norsk optometri og synsvitenskap

Nº1

Bærekraft

ÅRSMELDING
2022

YRKE:
FORSKNINGS-
OPTIKER

STOLT
OPTIKER?

Coming soon...

Our **latest** contact lens **innovation**

MAX comfort. **MAX** clarity.*¹

Product image for illustrative purpose only

Will also be available in Multifocal

Be the first to learn about our new contact lenses.

Scan the QR code to receive the latest information about the ACUVUE® OASYS MAX 1-Day contact lenses.

<https://forms.office.com/r/Pem6S6Xrna>

* Versus ACUVUE® OASYS 1-Day.

ACUVUE®

1. JJV Data on File, 2022. CSM Subjective Responses ACUVUE® OASYS MAX 1-Day Contact Lenses - Retrospective Meta-analysis.

Important safety information: ACUVUE® Contact Lenses are indicated for vision correction. As with any contact lens, eye problems, including corneal ulcers, can develop. Some wearers may experience mild irritation, itching or discomfort. Contact lenses should not be used in case of eye infections or any other eye conditions, or in case of a systemic disease that may affect the eye. For complete information, including contraindications, precautions and adverse reactions, please consult the Instructions for Use or visit our J&J website www.jnjvisioncare.no

ACUVUE®, ACUVUE® OASYS 1-Day, ACUVUE® OASYS MAX 1-Day and ACUVUE® OASYS MAX 1-Day MULTIFOCAL are registered trademarks of Johnson & Johnson. © Janssen-Cilag AS 2022. PP2022MLT6127

Nº1

NYHETER

REPORTASJER

FAGSTOFF

Kommunikasjon på agendaen

- 05 **Leder**
  - 06 Det sitter i hodet
  - 07 – NOF informerer
– Kan hjernechip gi blinde synet tilbake?
  - 08 Glad helseministeren peker på oss
  - 10 – Min arbeidsuke
– Digital synsattest til glede og nytte
  - 13 Se frem til landsmøtehelg!
  - 14 Brillert mot covid-19
  - 16 Kortnyheter
  - 17 Bli bedre til å kommunisere!
-

Jobbsøker?

Se annonser bakerst i bladet

Forsidefoto: Miljøvennlig brilleproduksjon. Her hos JFK Eyewear i Kristiansand som vi besøkte i nr 2:2022 (Foto: Mihai-Gabriel Puscasu)

På brillemesse i Tyskland

- 18 Forskningsoptiker med doktorgrad
  - 22 OPTI 2023:
Åpner dørene for bærekraft
  - 25 Klokere med tiden
  - 27 Årsmeldingen 2022
-

Spesiallinser i Sverige

- 40 Optikere er viktige livsstilsambassadører!
- 42 Helsenett? Ja, takk!
- 43 Fagutvalget informerer
- 44 Samhandlingsreformen – historien om landet med lang, lang ventetid
- 48 Sklerallinser: Våg å være kreativ!
- 52 Årsmøte NorVIS

Leserbrev:

- 54 Passe stolt som optiker!

Bransjenytt:

- 56 Sportsbrillesatsing får innovasjonsstøtte
-

OPTIKEREN

ANSVARLIG UTGIVER

Norges Optikerforbund (NOF)
Øvre Slottsgt.18/20, 0157 Oslo
Telefon: 23 35 54 50
Epost: post@optikerforbund.no

OPTIKEREN

www.optikerforbund.no
redaksjonen@optikerforbund.no

Redaktør

Dag Øyvind Olsen
Epost: dag@optikerforbund.no
Tlf: 92 45 00 39

REDAKSJONSKOMITÉ

Trude Elisabeth Henriksen,
Merete Bøe, Kristin Seland Ágústsdóttir,
Dag Øyvind Olsen

ANNONSESALG

Stina Olsen Klæboe
Epost: stina@optikerforbund.no
Tlf: 23 35 54 50
Mobil: 92 29 28 74

DESIGN OG PRODUKSJON

Design: Aksell
Trykk: Aksell
Opplag: 2265

PLANLAGT UTGIVELSE

6 NUMMER PR. ÅR

NR.	MATERIELL- FRIST	UTG. DATO
2	24.03	24.04
3	25.05	26.06
4	29.07	28.08
5	22.09	23.10
6	17.11	18.12

VEILEDNING TIL ARTIKKELFORFATTERE

Optikeren legges i sin helhet ut på
www.optikerne.no. Meningsytringer
i tidsskriftets ulike innlegg deles ikke
nødvendigvis av redaksjonen eller NOF.

ISSN 0333-1598

Dag Øyvind Olsen
Redaktør

NYTT ÅR – NY GIV!

Møteplassene har blitt flere, og i år ser vi frem til et normalår der vi kan treffes mange steder fysisk igjen.

Har du savnet det?

Jeg tror mange gleder seg over påfyll, inspirasjon og sosialt samvær mer enn noen gang nå!

Det er et spennende, tidsriktig og relevant program som tilbys på årets fagkonferanse og landsmøtesamling i Trondheim i april. Her har Norges Optikerforbund og Synsinformasjon jobbet frem aktuelle temaer.

Enten du er ansatt optiker, driver butikk eller jobber andre steder, er det nyttig program på samlingen.

Vi ser også frem til å møte bransjen, leverandørene som utstillere ansikt-til-ansikt denne helgen.

For Optikeren del er vi stolte over at hele optikerbransjen ser verdien av å bruke oss som annonsemedium. Det betyr mye for driften av Norges Optikerforbund.

Vi bestreber oss på å lage et blad som er kvalitetsmessig allsidig og relevant for lesere og annonsører.

Vi er takknemlige for at vi holder denne sterke posisjonen og at vi klarer å treffe hele Optiker-Norge med så godt som alle optikerbutikker og optikere med fagbladet vårt.

Det er en fyldig utgave du står med i hendene. Den inneholder NOFs årsmelding.

Så ta deg litt ekstra tid til å lese denne gangen. Oppdater deg på hvilket arbeid NOF har utført og alt det som forbundet jobber med – for deg og for felleskapet.

Riktig god lesning!

Dag Øyvind Olsen
Redaktør

AKTIVITETSKALENDER

Vi anbefaler å følge med på kalenderen på nettsiden til optikerne.no. Denne kalenderen oppdateres jevnlig med nye arrangementer. Her finner du også aktive lenker til arrangementene.

1. OG 2. MARS

Kurs i korneale linser, myopi behandling og hybridlinser
Radisson Blu Hotel, Oslo
www.con-lens.dk

9. MARS

Gjør kloke valg, konferanse om medisinsk overaktivitet
Vulkan Arena, Oslo
www.legeforeningen.no/kurs

28.–29. MARS

Nordisk konferanse om syn og hjerne
Legoland, Billund, Danmark
www.synogslagnett.no

21. APRIL

Optometry Conference of Central and Eastern Europe
Split, Kroatia
<https://occsee.hr/registration/>

21. APRIL

Generalforsamling Synsinformasjon og fagprogram
Scandic Hell Hotel, Trondheim
www.synsinformasjon.no

22.–23. APRIL

Landsmøte Norges Optikerforbund og fagprogram
Scandic Hell Hotel, Trondheim
www.optikerne.no

23.–27. APRIL

ARVO
New Orleans USA
www.arvo.org/annual.meeting

9.–11. JUNI

BCLA kontaktlinsekonferanse
Manchester, England
www.bcla.org.uk

8.–10. SEPTEMBER

World Congress of Optometry
Melbourne, Australia
www.omega-event.org

PS! Du finner oppdatert informasjon på de aktuelle nettsidene.

Tips oss om arrangementer som du mener bør være med på aktivitetskalenderen på papir og nett:
dag@optikerforbund.no

EYEZEN® KIDS

Unike brilleglass for barn fra 6 til 12 år

DESIGNET ETTER HVORDAN BARN SER VERDEN

Tilpasset barns morfologi, avstand til gjenstander og blikkretninger.

Eyezen® Start & Boost

Den nye generasjonen av enstyrkeglass

Eyezen®-brilleglass beroliger og beskytter øynene dine*, slik at du kan holde tritt i en online verden.

*Forbrukerstudier av Eyezen® under produktets levetid. Beskyttelse mot skadelig lys: UV-filtrering og delvis filtrering av blålosett lys. (Opptil 455 nm, med høyest toksisitet mellom 415 og 455 nm).

BARN VOKSER AV SEG MYE, MEN MYOPI
KREVER BEHANDLING NÅ.

RODENSTOCK MYCON BREMSER MYOPIUTVIKLINGEN FOR Å SIKRE SUNNE ØYNE I FRAMTIDEN.

Kontakt
din glass-
representant
for mer info

VI LANSERER:

RODENSTOCK MYCON

Rodenstock har forsket på dette designet siden 2012, og et grundig studie gjort på kaukasiske barn over fem år viser gode resultater.

MyCon-glasset er spesielt designet for å korrigere myopi, sikre et skarpt syn og bremse barns myopiutvikling.

RODENSTOCK

NOF UNG

NOF er godt i gang med opprettelsen av en ny undergruppe: NOF UNG. Medlemmer her er studenter og de som er i sine første 5 arbeidsår. Vi var på Kongsberg og introduserte konseptet i november og fikk stor oppslutning. I januar holdt vi et digitalt møte for de unge som allerede er i jobb.

Assistenter

NOF følger nøye med og samarbeider med USN om den nye optikerassistent-utdanningen som tilbys på Kongsberg fra høsten. Dette er et spennende løft for denne yrkesgruppen og kan bidra til en kompetanseheving i bransjen. NOF ser på muligheten for å tilby optikerassistenter med utdanning medlemskap på sikt.

Arbeidsplan

Vi er halvveis i styreåret og jobber aktivt med arbeidsplanen 2022-2026. De områdene som har fått lite oppmerksomhet i første halvår, er arbeidet med terapeutiske medikamenter og Miljø- og bærekraftområdene. Dette arbeidet krever et spesielt fokus, og står for tur i neste periode. Dette har sterke bindinger til utdanningen vår, og vi vurderer å etablere egne utvalg for nettopp disse områdene.

Landsmøte

Tiden går fort til landsmøtet i april, og vi gleder oss til å se dere! NOF ønsker godt nyttår til alle våre medlemmer.

DIGITAL SYNSATTEST TIL GLEDE OG NYTTE

– Optikerne sparer tid, kundene sparer tid og Statens vegvesen sparer tid, sier Thor Magne Seland, styreformann i bransjeorganisasjonen Synsinformasjon.

Optiker Thor Magne Seland
(Foto: Dag Øyvind Olsen).

Den engasjerte optikeren deltok i utprøvingen av Digital synsattest og har blitt en god ambassadør for det nye tilbudet fra Statens vegvesen.

ALLE SPARER TID

– Digital synsattest er enkel å bruke på PC eller smarttelefon. Det tar bare en brøkdelen av tiden å fylle ut det digitale skjemaet, sammenlignet med papirversjonen. I løpet av et par minutter har du fylt ut og sendt inn synsattesten. Kunden får umiddelbart en SMS med beskjed fra Statens vegvesen om at synsattesten er mottatt, og kunden slipper dermed å reise til trafikkstasjonen for å levere dokumentet.

Optikeren sparer tid, kunden sparer tid og penger – det samme gjør Statens vegvesen, smiler Thor Magne Seland.

Han presiserer at kunden må ha fylt ut og levert egenerklæring til optikeren før attesten kan godkjennes og sendes inn.

ET VIKTIG BIDRAG TIL NULLVISJONEN

Optikerne her i landet gir et viktig bidrag til Statens vegvesens Nullvisjon om null drepte og hardt skadde i trafikken. En synstest avslører bilførere som ikke lenger har godt nok syn til å kunne kjøre trygt på norske veier.

– Godt syn hos bilførere er viktig for trafikksikkerheten, sier Thor Magne Seland.

I tillegg til å være styreformann i bransjeorganisasjonen Synsinformasjon, har Thor Magne Seland vært leder for familiebedriften Seland Optikk i 30 år. Bedriften har eksistert i 73 år og holder til i Sandnes og på Klepp på Jæren. 📍

(Pressemelding Statens vegvesen)

GLAD HELSEMINISTEREN PEKER PÅ OSS

Det har stormet rundt helseminister Ingvild Kjerkol etter at hun satte ord på det alle vet: Vi har utfordrende tider fremfor oss. Ministeren peker i vår retning, og hun er tøff som tør å si ifra at det må skje endringer.

TEKST: HANS TORVALD HAUGO FOTO: STINA OLSEN KLÆBOE

OPTIKERE KAN BIDRA

Optiker er øyehelsens førstelinje. Alle- rede i dag avlaster optikere øyelegene i stor grad sammenliknet med bare for noen år siden. Myndighetene kan åpne verktøykassen og bruke virkemidler som passer for optikere og måten øyehelse- tjenesten er organisert på.

Bedre kommunikasjon og sikker infor- masjonsflyt må på plass. Digitalisering er nødvendig, og norske optikere må på Helsenett. Vi må nærmere være sam- arbeidspartnere.

Oppgaver som i dag skaper press i spesialisthelsetjenesten, kan løses hos optiker. Unødvendig dobbeltarbeid når pasienter overføres fra et tjenestenivå til et annet, bør unngås. Optiker, avtale- spesialist og sykehusavdelingene gjør ofte de samme målingene tre ganger. Dette er helt unødvendig.

Samhandlingen mellom øyelege og optiker lokalt er ofte god, men den kan bli bedre! Øyelegene må se optikeren som en ressurs og bruke muligheten til å skape bedre helsetjenester for pasientene.

Noen oppgaver bør optikere få betalt av staten for å utføre på vegne av samfun- net. Synsundersøkelse av barn er et eksempel der Norges Optikerforbund mener det er på tide at samfunnet velger andre løsninger når det gjelder offentlig finansiering av tjenestene, enn slik det er i dag. Det er få barn som har syns- truende tilstander – de fleste trenger en brille for å se godt.

FOLK FLEST ØNSKER IKKE EN TODELT HELSETJENESTE.

Regjeringen vil styrke vår felles helse- tjeneste. Helseminister Kjerkol ønsker at helsetjenester leveres på nye måter. Bærekraftige helsetjenester skal sikres

ved å legge til rette for bedre bruk av fagfolkene sin kompetanse ved hjelp av teknologi, oppgavedeling, forskning og arbeidsbesparende innovasjoner over hele landet. Alle nivåer av helsetjenesten må med!

Arbeiderpartiet har ikke tradisjon for å omfavne den private delen av helse- tjenesten. Kjerkol har sterke meninger om det. Selv om helseministeren ikke ønsker private helsetilbydere, opplever jeg at hun peker i vår retning. Ministeren omtaler ikke private helsetjenester på en like negativ måte, som tidligere.

Tar ikke helseministeren snart grep, vil mangel på politisk vilje tvinge frem en mer todelt helsetjeneste i Norge. Innen syn og øyehelse ser jeg ikke andre mulig- heter enn å ta optikerne med. 📍

Det er lett å være optiker med Optoteam på laget

Vi hjelper optikere å fylle hull i bemanningen enten det er heltid eller deltid, med innleide ressurser eller med rekruttering av ansatte.

Ta kontakt på info@optoteam.no eller +47 411 10 404

Se våre ledige stillinger på: optoteam.no

Min arbeidsuke

Navn: Vinh Trinh Hoang

Alder: 46

Utdannelse: Kongsberg

Ferdig utdannet: Godkjent autorisasjon 2007

Arbeidssted: Brillehuset, Lakselv

Vinh Trinh Hoang dyrker friluftslivets gleder ved siden av eier- og optikerjobben i Brillehuset, Lakselv.

– Sist uke var det veldig stille her, men nå har det vært travle dager med fulle timer. Lyset er på vei tilbake, noe som gir et ekstra puff på solbrillesalget. Man skulle tro det ikke var behov for den type briller i mørketiden, men når sola står lavt på himmelen treffer den rett i ansiktet.

Mørketiden gjør også sitt til at arbeidsdagen fort blir uberegnelig. Det er ofte dårlige vær- og vindforhold. Vi må alltid legge inn ekstra slingring på tiden med tanke på at pasientene ikke klarer å komme frem i rett tid til avtalen.

I Lakselv lever du tett på naturen og er avhengig av å innrette deg etter den.

Det er også den fine naturen her som er årsaken til at jeg har blitt boende. Jeg kommer fra Bergen og hadde som opprinnelig plan om å være her i to måneder. Nå har jeg bodd her 6,5 år og trives godt med jakt og laksefiske.

Arbeidsuken har ellers vært preget av at vi har fått nytt datasystem i C-optikk: Serveit.online. Det har krevd sine utfordringer å skulle sette seg inn i nye programvarer og rutiner.

Vi er 2 ansatte i butikken med meg som optiker. Det hender jeg savner et faglig miljø, men heldigvis så har C-optikk messe to ganger årlig. Godt å få litt påfyll av faglig stoff og ikke minst fint å møte kolleger. ●

KAN HJERNECHIP GI BLINDE SYNET TILBAKE?

TEKST: INGER LEWANDOWSKI

Dette er ett av spørsmålene som stilles vedrørende en hjernechip som er under utvikling i USA. Forskermiljøet er skeptisk og omtaler det hele som science fiction, men Tesla-gründeren Elon Musk har tro på det. Ifølge ham vil den omstridte chippen kunne opereres inn i en menneskehjerne innen seks måneder.

Det er det helseteknologiske selskapet Neuralink som produserer hjernechippen. Den retter seg mot hjernens motorikk og skal gjøre det mulig å gjenopprette syn, bevegelse og tale. Den er i utgangspunktet tenkt å skulle implanteres hos funksjonshemmede, men Elon Musk vil at den skal kunne implanteres hos alle. Ifølge ham vil man da kunne få supersyn og se flere detaljer enn normalt for mennesker i dag.

Men før det kommer så langt må produsenten få godkjenning av USAs Food and Drug Administration (FDA), som overvåker medisinske produkter. Og der er foreløpig ingenting avgjort. ●

(Kilde: Aftenposten, 3.12.2022 Vil teste hjernechip på mennesker innen seks måneder)

Se mulighetene – bli en del av c)optikk

- Økt lønnsomhet
- Lokal profil og lokalt eierskap
- Stor valgfrihet
- Eierskap i C Optikk AS
- Din egen nettbutikk
- Faglig fokus og utvikling
- Kollegialt fellesskap
- Eget journal- og butikkdatasystem
- Fordelsprogram for kundene
- Á la carte markedsføring
- Linseboksen - abonnement for linsebrukere

c)optikk er Norges største optikerkjede og det frie alternativet til de sentralstyrte kjedene. Med ca. 170 medlemsbutikker og et sterkt nordisk samarbeid, sikrer vi deg svært lønnsomme leverandøravtaler. Å være partner i c)optikk koster lite, og du får mye igjen i form av gode avtaler, stor kursaktivitet og tilgang til attraktive markedsføringsverktøy. Partnerne i c)optikk er i dag i gjennomsnitt de mest lønnsomme optikerforretningene i Norge.

c)optikk®

Ønsker du mer informasjon, ta kontakt med oss på telefon 32 72 27 27

THEALOZ®DUO

THEALOZ®DUO GEL

Kombinasjonen som fukter, smører og beskytter den okulære overflaten

Nå med 6 måneders
holdbarhet etter åpning

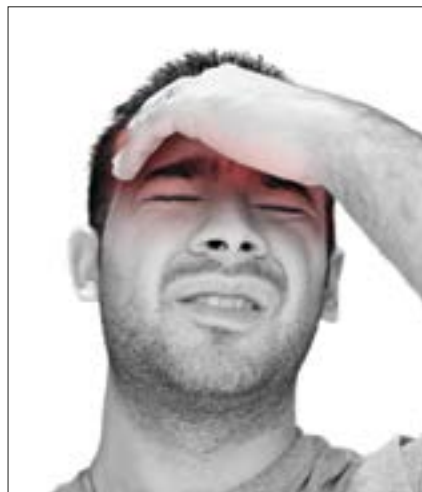
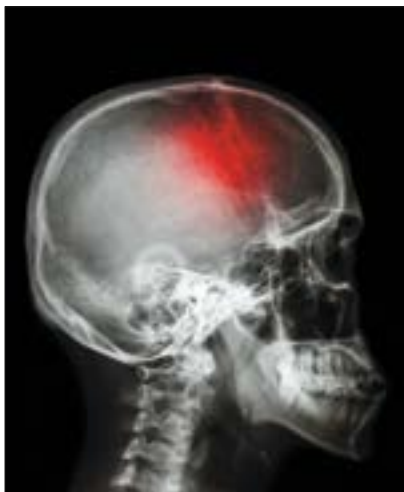
- Medisinsk utstyr klasse IIb -

Følg oss på Instagram eller Facebook:

@thealozduonorge

THEA NORDIC • order.nordic@theapharma.com • www.thea.no

 Thea
let's open our eyes

SE FREM TIL LANDSMØTEHELG!

Om snaue to måneder er det fagkonferanse og landsmøte i Trondheim der kjente optikere og helsepersonell fra inn- og utland vil dele av sin kunnskap. Hode, hjerne og syn er hovedtema. Men du kan også få deg en nervepirrende kjøretur!

TEKST: DAG ØYVIND OLSEN

Fagkonferansen åpner lørdag 22. april klokken 09 av daglig leder Tina Alvær i Synsinformasjon. Her blir det presentasjon av utstillerne. Fagdagen lørdag er et samarbeid mellom Norges Optikerforbund og Synsinformasjon og en optikers guide til hodepine er tema for forelesningen der Anthony DeWilde fra USA som vil gi nyttig kunnskap om temaet. Han går videre i dybden med evidensbasert tilnærming til unilateralt nerveødem, før kiropraktor Christian Haagensen tar for seg oppfølging og behandling av hjernerystelse.

FLERE VALGMULIGHETER

Etter lunsj blir det workshop innen hodetraume hos barn med osteopat Line Rølvaag og optometrist Elin Hansson. Parallellt med dette skal Svein Magne Roten presentere sin oppgave han fikk Sølvretinoskopet for, som beste mastergradsprosjekt. Han har sett nærmere på synsrelatert livskvalitet hos mennesker med keratokonus. Anne Jervell tar for seg spesiallinser, mens hjerneforsker Gaute Einevoll tar oss med inn i verden for kunstig syn og oppdaterer oss på norsk forskning.

Dagen avsluttes med NM i optometri og middag på konferansehotellet Scandic Hell.

Fagsjef Hans Torvald Haugo i Norges Optikerforbund sier det er et bra knippe foredragsholdere som kommer, som er godt kjent i sine fagmiljøer, men som ikke ofte holder forelesninger.

– Dette er dyktige klinikere som ønsker å dele av sin kunnskap til kolleger, og det er også spennende at vi får forskere og folk fra andre helseprofesjoner for å delta i dette programmet, sier Haugo.

Men, gjennom hele dagen blir det mulighet til å kjøre bil med redusert syn. Trafikkutvalget har i mange år undervist fremtidens trafikklærere i trafikk og syn. De utdannes like i nærheten av der landsmøtehelga holdes – og nå får du muligheten til å oppleve å kjøre bil med nedsatt visus og forskjellige synshemmende øyetilstander.

LANDSMØTE PÅ SØNDAG

Søndag 23. april holder Norges Optikerforbund sitt landsmøte klokken 10, men det blir et fagprogram denne

dagen både før og etter. Fagutvalget skal oppdatere om sine revideringer av kliniske retningslinjer og Norges Blindeforbund vil holde foredrag om synsrehabilitering. Etter landsmøtet blir det workshops med diskusjoner om bruken av titlene optometrist og optiker, delegasjon og bruk av ny teknologi.

FØLG MED PÅ E-POST

Synsinformasjon sitt program på fredagen inneholder foredrag om digitalisering og fremtidsutsikter, en paneldebatt om arbeidsdeling og bruk av ny teknologi og foredrag av hovedutstiller.

Synsinformasjon holder sin generalforsamling for sine medlemmer på fredagen. Informasjon om program og påmelding sendes medlemmer både i NOF og SI på epost. Her får du også alle detaljer om hotellovernatting, måltider og betaling. Begge organisasjoner håper å se deg på Hell for fag, hygge, diskusjoner og godt samvær med kolleger etter flere års fravær av en fullverdig «landsmøtehelg». ●

BRILLER MOT COVID-19

Allerede for over hundre år siden ble det foreslått å bruke øyebeskyttelse i forbindelse med smittevern. Siden den gang har tiltaket mottatt lite oppmerksomhet annet enn som del av smittevernutstyret til helsepersonell. Inntil 2022.

OVERSETTELSE OG SAMMENDRAG: KRISTIN SELAND ÁGÚSTSDÓTTIR

I perioden februar til april 2022 gjennomførte et knippe forskere ved Folkehelseinstituttet en klinisk studie som skulle se på effekten ved bruk av briller som smittevern i offentligheten.

Deltagere til studien ble rekruttert gjennom en nettportal distribuert til norske innbyggere via media, internett og papirannonser, samt til medlemmer hos to selskaper som jobber med datainnsamling. Alle over 18 år som ga informert samtykke, kunne delta dersom de ikke brukte briller jevnlig, men eide eller kunne få låne, briller eller solbriller, ikke hadde vært smittet med covid-19 i løpet av de siste seks ukene før deltagelse, og ikke hadde symptomer forenelig med covid-19 ved samtykke.

Personer som var avhengig av styrkekorreksjon, men som kunne bruke kontaktlinser i testperioden, var også kvalifisert. Informasjon om formålet med studien, samt kvalifikasjonskontroll, ble gjennomført via nettportalen, og kvalifiserte deltagere ga sitt samtykke via en digital signeringstjeneste. Umiddelbart etter samtykke ble deltagerne vilkårlig fordelt i de to testgruppene: intervensjon og kontroll, og ble tydelig informert om hvilke tiltak de skulle gjøre. Intervensjonsgruppen ble bedt om å bruke solbriller eller andre typer briller når de var i nærheten av andre i offentligheten i en 14-dagersperiode, mens kontrollgruppen tilsvarende ble bedt om å ikke bruke briller/solbriller når de var ute blant folk.

Etter endt testperiode ble nødvendige data hentet ut fra nasjonalt meldingssystem for smittsomme sykdommer (MSIS), der alle utførte PCR-tester blir registrert. Det ble ikke utført egne tester, da det ble antatt at deltagerne gjennomførte PCR-test på linje med det som i denne perioden ble anbefalt av norske helsemyndigheter.

Primærresultatet var et positivt covid-19 testresultat rapportert i MSIS dag 3–17. Sekundære resultater i perioden dag 1–17 inkluderte: positiv covid-19 hjemmetest, selvrappoert luftveisinfeksjon eller bruk av helsevesen i forbindelse med luftveisinfeksjon, skade eller andre årsaker, eller bruk av helsevesen ved luftveisinfeksjon, skade eller andre årsaker som rapportert i norsk pasientregister (NPR). Via et spørreskjema ble deltagerne også spurt om etterlevelse, bruk av munnbind/ansiktsmaske, testadferd eller eventuelle negative erfaringer rundt deltagelse i studien.

Det ble estimert et behov for cirka 22 000 deltagere basert på forventet utfall, men av de 7506 personene som fullførte screeningskjemaet ble til slutt 3171 stykker randomisert. Primærresultatet viste at 68 av 1852 (3,7 %) i intervensjonsgruppen og 65 av 1865 (3,5 %) i kontrollgruppen fikk påvist covid-19 i løpet av testperioden. Nesten en tredjedel av deltagerne rapporterte om symptomer på luftveissykdom,

med en lavere andel i intervensjonsgruppen (30,8 %) kontra kontrollgruppen (34,1 %). Andelen som tok en covid-19 test i løpet av testperioden var lik i begge gruppene.

KONKLUSJON

Grunnet lav deltagelse i studien er ikke funnene konklusive, men indikerer at brillebruk i offentligheten kan gi beskyttelse mot luftveisinfeksjoner, selv om bevisene er usikre. Enhver effekt ville antagelig vært minimal, men å bruke briller er enkelt, kostnadseffektivt, har lav belastning og få negative konsekvenser. Briller kan derfor være verdt å vurdere som et smittevernstiltak i påvente av videre studier. ●

Referanse:

Fretheim, A., Elgersma, I. H., Helleve, A., Elstrøm, P., Kacelnik, O., Hemkens, L. G., *Effect of wearing glasses on risk of infection with SARS-CoV-2 in the community. A randomized Clinical trial*, 2022; 5(12), doi: 10.1001/jamanetworkopen.2022.44495

NYHET TIL ALLERGISESONGEN!

Zalispray®

- Medisinsk utstyr klasse IIa -

Nyhet

**Når øynene klør
er det tid for en spray*!**

LINDRER KLØENDE, IRRITERTE,
TØRRE OG RØDE ØYNE VED ALLERGI

Uten konserveringsmiddel

* 1-2 applikasjoner på lukkede øyelokk, 3 til 4 ganger per dag i 3 til 4 påfølgende dager.
Bør ikke brukes i mer enn 30 påfølgende dager. Kan brukes i tillegg til antihistaminbehandling.

THEA NORDIC • order.nordic@theapharma.com • www.thea.no

 Thea
let's open our eyes

1,1 MILLIARD I PASIENTSKADER

Norsk pasientskadeerstatning utbetalte 1,1 milliard kroner i erstatninger i 2022. Færre pasienter fikk medhold i sine saker enn året før. Samtidig var det en økning i utbetalt beløp

Anne-Mette Gulaker, fungerende direktør i Norsk pasientskadeerstatning mener at nedgangen i medhold i 2022 kan skyldes at det var høyt i 2021.

– Mye av grunnen til det var at vi i 2021 hadde en rekke saker som handlet om koronasmitte av beboere på sykehjem. Nå er vi tilbake til der vi var før koronasakene begynte å komme, sier Gulaker.

Hun kan ikke se at det er tegn til nedgang innenfor områder som ikke er koronarelaterte, sier hun til Dagens Medisin.

Funn som ikke er fulgt opp og mangelfull utredning og behandling er de viktigste årsakene til at pasienter tilkjennes erstatning. ●

HELSEANNONSE BRØT LOVEN

Markedsføring av helse-tjenester vurderes strengt. Statsforvalteren i Oslo og Viken har nå slått ned på en annonse for plastikkirurgi, som de mener er i strid med helsepersonelloven.

Klinikken annonserte for en stamcelle-behandling for artrose med «Reparer deg selv med dine egne stamceller».

I annonsen ble behandlingen beskrevet som et godt alternativ, som kan føre til at pasienter unngår protese og andre store kirurgiske inngrep i kneet.

Det ble hevdet at «omfattende forskning viser at stamceller har evne til å danne ny brusk, øke kvaliteten på skadet brusk og dempe betennelse/slitasjegikt i ledd» ifølge et oppslag i Dagens Medisin.

Generalsekretær Hans Torvald Haugo i Norges Optikerforbund sier dette vitner om at markedsføring av helsetjenester vurderes strengt.

– Det er viktig at optikere er oppmerksomme på egen markedsføring, sier Haugo. ●

SÅ MANGE MISTET AUTORISASJONEN

Misbruk av rusmidler er den viktigste årsaken til at helsepersonell mister autorisasjonen. 37 leger og 55 sykepleiere mistet autorisasjon som helsepersonell i 2022.

INGEN OPTIKERE

– Jeg er ikke kjent med at det er optikere som har mistet autorisasjonen sin – verken i år eller tidligere år, sier generalsekretær Hans Torvald Haugo i Norges Optikerforbund.

Regner man om tallene fra legene – skulle 2–3 optikere mistet autorisasjonen i året (avhengig av om man bruker tallene på praktiserende (1500) eller autorisasjonstallene, ca 2300).

Det er 100 000 sykepleiere og 31 000 leger i Norge.

Etter rusmiddelbruk, er helsefaglig svikt i yrkesutøvelsen de viktigste grunnene til at helsepersonell mister autorisasjonen til å utøve yrket sitt.

37 leger, 55 sykepleiere og 24 helsefagarbeidere mistet autorisasjonen i 2022. ●

BLI BEDRE TIL Å KOMMUNISERE!

Engasjementet var stort og spørsmålene mange da over 100 optikerstudenter fikk viktig kunnskap om pasientkommunikasjon i regi av Forbli optikerutvalget i vinter.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Etter et ufrivillig covid-opphold på tre år, var kommunikasjonskvelden for studentene tilbake for fullt – arrangert av Synsinformasjon og Forbli optikerutvalget. I utvalget sitter representanter fra optikerkjedene og utdanningen på Kongsberg.

Barnelege, forfatter og kommunikasjonsekspert Bård Fossli Jensen gikk i dybden på pasientkommunikasjon og hvordan man kan overbringe vanskelige budskap. Han er tydelig på at man ikke skal pakke det inn, men være ærlig og si ting slik de er, med en gang. Så er det viktig å la det få tid til å synke inn. Og så skal man møte pasientens følelser med følelser, og fakta med fakta. ●

1

2

1) Utvalgsmøte: Det var første gang på lenge Forbli-optikerutvalget kunne møtes til fysisk møte. Denne gangen var også studentambassadører med, i tillegg til ledelsen ved optikerutdanningen og medlemmene i utvalget – i hovedsak fra optikerkjeder og sammenslutninger. Trivsel i yrket og å demme opp for frafall er viktige satsingsområder for utvalget.

2) Stort engasjement: Studentene hadde mange innspill og spørsmål på kommunikasjonskvelden, som startet med pizza og ble avsluttet med filmvisning.

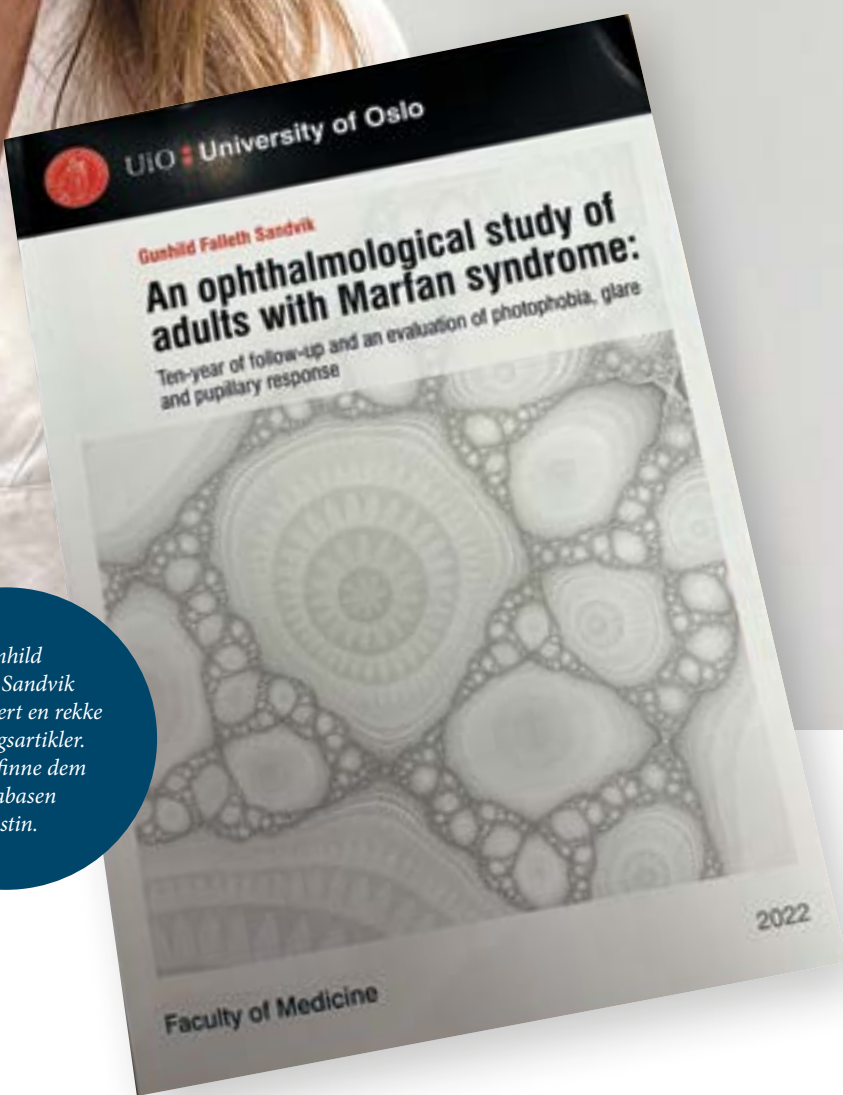
Rita Aadne Ludviksen er leder i Forbli optiker-utvalget og hun jobber til daglig i administrasjonen til Krogh optikk. Her driver hun med rådgivning og opplæring som fag- og produkt sjef. Hun tok for seg ulike situasjoner optikere kommer opp i, i en vanlig arbeidssituasjon på klinikk i butikk. I en hverdag i møte med mennesker i ulike livsløp og livssituasjoner.

Tina Alvær er daglig leder i Synsinformasjon. Hun har det siste året jobbet mye med kommunikasjon rundt barnebrilleordningen. Hvordan kommuniserer man med politikere? Hvordan få frem at dagens støtteordning ikke dekker gode løsninger for mange barn? Jo hun har tatt med seg et slikt tykt brilleglass i møter på Stortinget, for nettopp å vise det. Og hvordan er det med befolkningen, hvor mye kjennskap har de til optikere og jobben de gjør? Er vi flinke nok til å fortelle alt vi kan?

Bård Fossli Jensen er vant til å snakke med barn. Slik kommunikasjon er ikke alltid like enkel. Noen ganger kan det låse seg helt. Han trakk frem eksempler fra egen arbeidshverdag og fikk studentene med på å stille spørsmål og reflektere over kinkige situasjoner som kan oppstå på synsprøverommet. Som når man må fortelle noen at de ikke lenger kan kjøre bil.

Gunhild Falleth Sandvik har publisert en rekke forskningsartikler. Du kan finne dem i databasen Cristin.

FORSKNINGSOPTIKER MED DOKTORGRAD

Det er ikke mange som kan titulere seg som forskningsoptiker, men det kan Gunhild Falleth Sandvik. Hun jobber ved øyeavdelingen på Oslo universitetssykehus. I fjor høst tok hun doktorgrad om øyetilstander ved bindevevsykdommen Marfans syndrom.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

øyeavdelingen er delt opp i flere seksjoner over flere etasjer, og det er til sammen hele ni optikere som jobber her. Gunhild Falleth Sandvik har arbeidet her siden 2007. Da kom hun rett fra optikerbutikk.

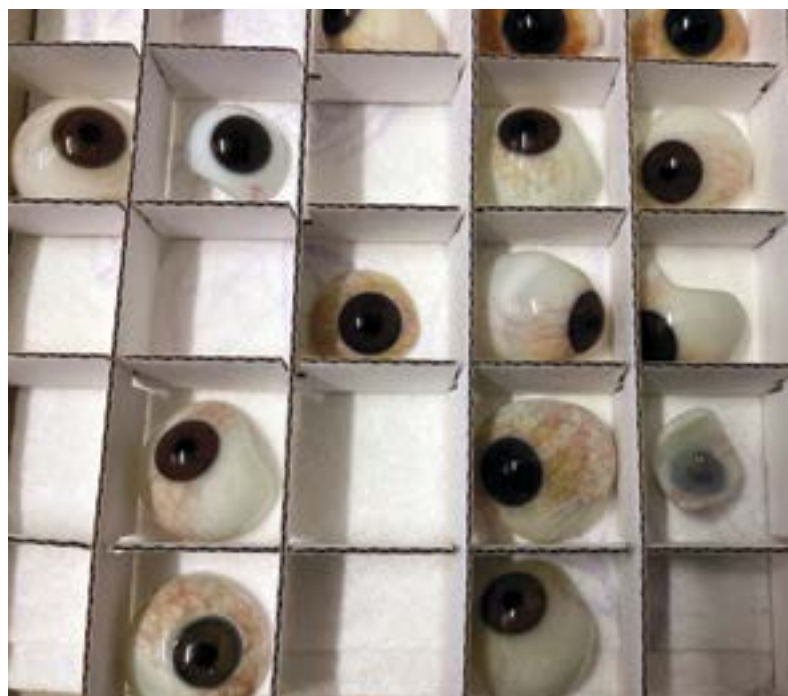
– Jeg visste hele tiden at jeg ville gjøre noe annet enn å jobbe i butikk og trivdes ikke så godt med salgsbiten, forteller Gunhild og viser oss sitt romslige kontor.

Hun fant ut at Ullevål søkte to forskningsassistenter med bakgrunn som sykepleier eller optiker, og den jobben fikk hun og optiker Marianne Råen. Stillingene var underlagt professoratet til øyelege og daværende seksjonsleder Liv Drolsum. Og er nå i tillegg tilknyttet professoratet til øyelege Olav Kristianslund som nå er seksjonsleder på fremre seksjon.

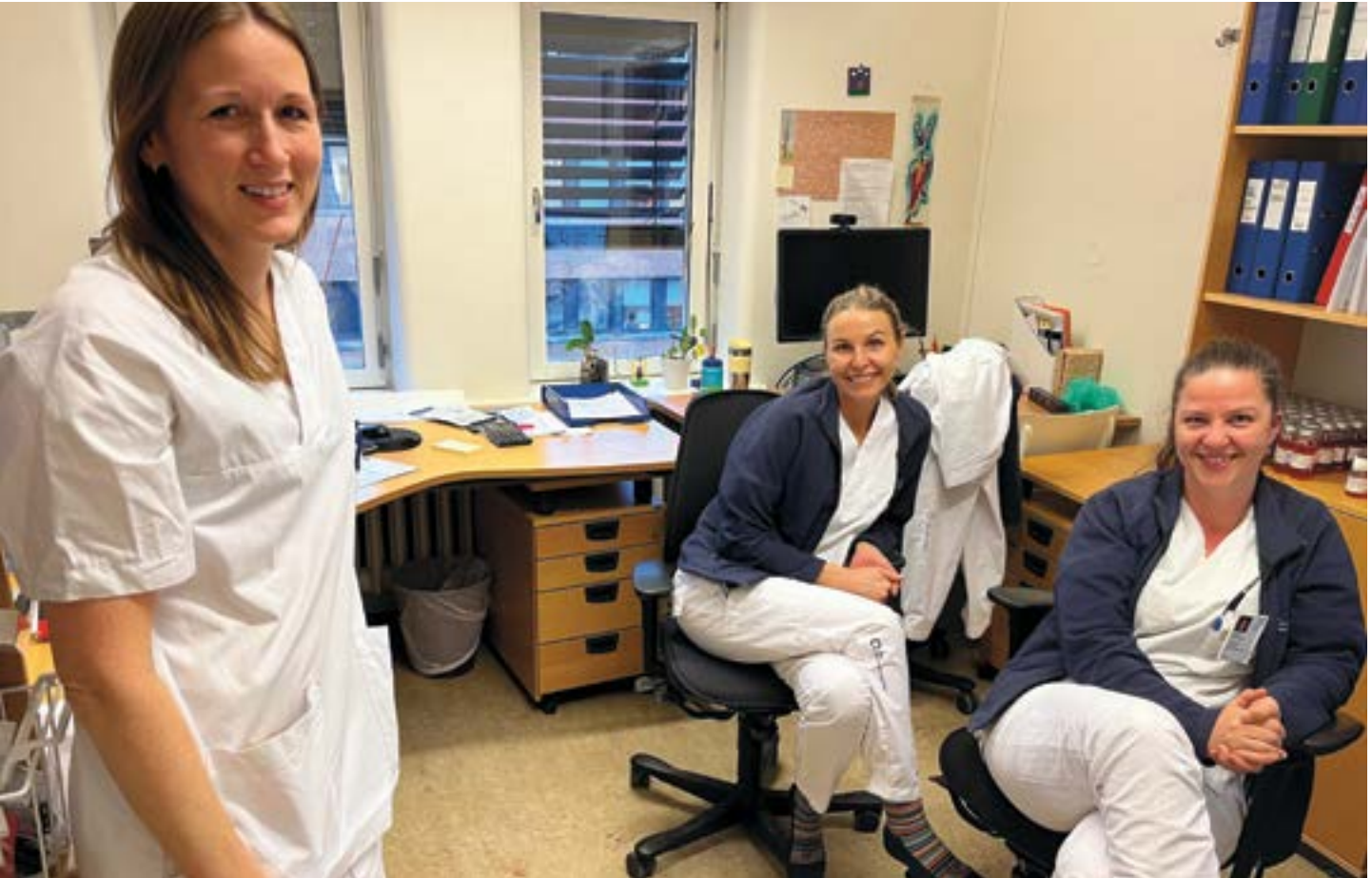
– Stillingen min som forskningsoptiker har blitt til langs veien. Jeg har hele tiden vært med og undersøkt pasienter, vært med å planlegge studier, skrive prosjektbeskrivelser og søke godkjenning.

Alt arbeid og all forskning er knyttet til fremre del av øyet. Og det pågår mange studier parallelt, mens noen avsluttes, kommer nye til.

Gunhild har pasientkontakt stort sett hver dag, med undersøkelser og kontroller etter operasjoner.

En øyeavdeling med spesialister på mye ulikt. Dette er proteser som settes inn i avdøde etter at øyne er fjernet for hornhinnetransplantasjon.

Med gode kolleger på Norsk hornhinnebank, Linn Lillevold i midten og Kristine Ustgård-Andersen til høyre.

MARFANS SYNDROM

Marfans syndrom er en sjelden og arvelig bindevevssykdom som kan gi symptomer og tegn fra ulike organer i kroppen, først og fremst fra øynene, hjerte- og karsystemet og muskel-skjelettapparatet. Senter for sjeldne diagnoser ved Sunnaas sykehus startet et stort forskningsprosjekt på Marfans syndrom og ville ha med øyeavdelingen på Ullevål. Over hundre pasienter ble rekruttert inn i studien i 2003/2004.

– Etter 10 år skulle de inn til oppfølging og da jobbet jeg her. Jeg undersøkte øynene til alle pasientene sammen med et par øyeleger. I ettertid søkte vi om forskningsmidler fra Stiftelsen Dam slik at jeg kunne ta doktorgrad basert på resultatene. Det ble innvilget, og jeg gikk ut av stillingen min i tre år for å gjøre det arbeidet.

Hos pasienter med Marfans syndrom kan øyelinsen løsne på en karakteristisk måte. Linsen går opp og ut i stedet for å falle ned.

Funnene i doktorgrads-arbeidet viser at også voksne med Marfans syndrom kan erfare at øyelinsen løsner. Det er mest utbredt blant barn og unge, men risikoen er ikke borte selv om man er voksen.

Marfans syndrom er en sjelden sykdom, og optikere skal alltid henwise for utredning av denne sykdommen dersom de oppdager at linsen er løs.

Pasienter med Marfans syndrom har lengre aksiallengde og flatere hornhinne enn normalbefolkningen. De har betydelig høyere risiko for netthinnelesning enn andre, og de utvikler katarakt hyppigere og tidligere. I studien fant vi også at pasienter med Marfans syndrom har redusert pupillereaksjon og at mange har plager med lysømfintlighet.

STOR ØYEAVDELING

Øyeavdelingen på Ullevål er delt inn i fem ulike seksjoner. Gunhild er tilknyttet hornhinnebanken i fjerde etasje, mens hun selv holder til i første.

Ullevål er nå selvforsynte med hornhinner for første gang på lang tid. Det er resultatet av informasjonsarbeid til leger, avdelinger og pårørende.

– Jeg trives veldig godt her. Det er mange kolleger å samarbeide med og alltid noen å spørre dersom man lurer på noe.

Optikerne er fordelt på tre seksjoner og er godt innlemmet i jobbfellesskapet. Optikerne samles også til egne møter på tvers av arbeidssted.

Hvordan er det å være forskningsoptiker. Det finnes knapt noen andre optikere som bare jobber med forskning?

– Som forskningsoptiker er jeg involvert i mange ulike studier og det varierer om optikerundersøkelsen en del av flere undersøkelser i et team, eller om det er studier hvor pasientene bare kommer til kontroll hos meg. Noen av kontrollene er nok litt mindre selvstendig enn arbeid ute i butikk, men det er fint å samarbeide i en gruppe. Jeg bestemmer likevel mye selv, har fleksibel arbeidstid og kan dermed ordne arbeidsdagene mine selv. Og så har jeg veldig fine kolleger!

Gunhild sier hun ønsket å jobbe med mennesker, samt med det tekniske og litt fysikk.

– Det er veldig meningsfullt å jobbe med pasientene her. De er veldig takknemlige. Særlig de som får transplantert hornhinner, som går fra å ikke kunne se til å fungere i hverdagen.

Kombinasjonen av spennende arbeid med pasienter og friheten i jobben, ser hun på som de største fordelene ved å være forskningsoptiker.

Arbeidsdagene er forskjellige. Noen ganger er det rolige uker med færre pasienter, andre er fullbooket. ●

ÅPNER DØRENE FOR BÆREKRAFT

Ansvarlig ressursbruk og gode materialvalg er nøkkelord for optikerbransjens satsing på bærekraft.

TEKST OG FOTO: DAG ØVIND OLSEN

Fleye på rullebånd

Myopi og bærekraft var hovedfokus på fagprogrammet på den tyske messen opti i januar. Resirkulering av blisterpakninger til kontaktlinser, og å skape verdi av søppel, var to ulike temaer for foredrag og paneldiskusjoner.

Denne gangen har debatter og foredrag blitt flyttet ut i selve messehallene, tett på der alt skjer. Flere leverandører fikk vist frem hvordan de satser på mer miljøvennlige materialer og produksjonsmåter i hele verdikjeden.

Eksempler på dette er Neubau Eyewear, som produserer sine briller i Østerrike. De har gjort produksjonen CO₂-nøytral.

Portugisiske VAVA Eyewear lager utelukkende innfatninger som er 100 prosent gjenvinnbare. All plastemballasje er bannlyst.

1

- 1) Françoise van den Abeele i SeatoSee er en spydspiss innen å lage briller av havplast.
- 2) Carole Riehl i Optic for good i Frankrike mener optikerbransjen har et stykke å gå innen bærekraft.

2

TRENDER FRA OPTI:

- + Sportsbriller blir mer vanlige å bruke som hverdagsbriller
- + Transparente innfatninger. Et rent utseende som fanger øyet
- + Metallinnfatninger som er både matte og med glans i gull, kobber og sølv
- + Fargegraderinger for bevegelse

Spanske Jisco lager kun briller i bioacetat og ren titanium fra Japan, som er helt gjenvinnbart. Og innpakningen er i resirkulert plast. Det er ikke det mest delikate materialet som finnes, men det gir forbrukerne innsikt i at bedriften tenker miljø og resirkulering.

Noen produsenter, som Wollenweber, satser på hornbriller av bøffelhorn. Og da er det slik at hornene er et biprodukt av gårdsproduksjon, ingen dyr avlives på grunn av hornene. Innfatninger av tre finnes fortsatt, selv om de ikke har «tatt av» slik mange håpet på for noen år siden.

TYSK SAMARBEID

Flere tyske selskaper har gått sammen og dannet en egen gruppe for å jobbe mer bærekraftig. De jobber nå også med å forbedre utnyttelsen av acetatplatene som brillene trykkes ut av. Bare slikt avfall utgjør over 60 tonn plast i året i Tyskland i dag. Interessegruppen arbeider dessuten med bedre filtreringsprosesser av avløpsvann etter sliping av brillerglass.

Produksjon av glass flyttes tilbake fra Asia til Europa for flere leverandører, for både å minske transport og for å kunne ha bedre kontroll med produksjonsprosessen.

En messe er heller ikke spesielt miljøvennlig. Fairground Messe der opti holdes, har som mål å bli CO₂-nøytrale innen år 2030.

Det var mange tusen optikere og innkjøpere som flokket seg rundt kolleksjoner i mange materialer i München i januar. Nå er messene tilbake for fullt!

FRANKRIKE PÅ BANEN

Optic for good er et fransk selskap som satser miljøvennlig. Deres leder, Carole Riehl, pekte på at optisk industri bruker mye plast og at hele bransjen trenger å tilnærme seg hva som gjøres i produksjonsprosessen på en ny måte.

– Vi må bli bedre på avfallshåndtering. I Frankrike selges det 20 millioner briller i året. Det genererer 80 tonn med plastavfall. Det er bare mellom 20 og 30 prosent av platene der innfatningene skjæres ut som blir til innfatninger, sa hun i en samtale med gründeren bak SeatoSee, Françoise van den Abele.

Han har funnet ut at søppel kan bli business. Det som startet med å lage innfatninger av marin plast, har nå blitt så mye mer. For selskapet kjøper opp langt større mengder med plast som lokale fiskere i blant Afrika samler inn, enn det som kan brukes i brilleproduksjon. Restplasten selges til andre bransjer, som blant annet bildekkfabrikanter.

Dermed har han klart å skape verdi av søppel, noe nesten ingen trodde var mulig for noen få år siden. Det har skapt bølger, langt ut over optikerbransjen.

Da kolleksjonen og konseptet ble presentert for Synsam, fikk Françoise stående applaus fra nordiske optikere.

FØDT UT AV SØPPEL

Det er viktig å være klar over at forbrukerne ikke vil godta dagens praksis.

– Optikkbransjen ligger langt bak motebransjen. De har tatt store skritt fremover siste år, for å gjøre forbedringer gjennom hele verdikjeden, sier Carole.

Et annet spørsmål er livsløpet til briller. Fra råmaterialer til avfallshåndtering, og hvordan kan briller bedre gjenbrukes for å få et nytt liv?

– Resirkulering av briller er ikke enkelt fordi man må dele opp de ulike komponentene av brillene, men vi har behov for bedre praksis og regulering av dette, mener Carole Riehl.

I dag er det mange enkeltvisse initiativer, men lite felles regulering mellom land og innen land. Samtidig mener de to miljø-gründerne at mye er på gang.

For bare få år siden, i 2007, var dette et ikke-tema. 10 år frem i tid vil reguleringer tvinge seg frem, mener de.

– Optikerbransjen vil nå bli presset av yngre generasjoner som ikke vil godta bruk og kast, og store avfallsmengder, mener de.

Samtidig er det mye grønnvasking fordi mange produsenter vet at forbrukere ønsker å forbruke på en annen måte enn før.

MATERIALER ØDELEGGES

Transport er et annet område som etterlater tydelige miljøspor. Bokser med briller sendes jorden rundt. Og emballasjen; plast på plast. Slik kan det ikke fortsette, mener bransjens miljøledere. Innpakningen må bli mindre og mer miljøvennlig. Og selv messene får et spark:

– Her bygges det opp store utstillinger av mange materialer. De brukes ikke om igjen. De blir knust!

Er du interessert i bærekraft og miljø? Dette er et område Norges Optikerforbund ønsker å løfte frem. Har du tips eller innspill, hører vi gjerne fra deg.

Den europeiske optikerorganisasjonen ECOO, der NOF er medlem, har laget egne temasider om dette som du finner her: <https://ecoo.info/2023/01/environmental-sustainability-guidancebrill> 📍

KLOKERE MED TIDEN

De som driver butikk har blitt klokere gjennom covid og urolige tider. Det mener Gregers Fastrup, en av grunnleggerne av danske Ørgreen.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

– Situasjonen er annerledes enn før. De som driver butikk har blitt klokere og det virker som de er blitt mindre risikovillige også. Jeg tror flere nå har en plan og ønsker å fokusere på færre leverandører. Det sier Gregers Fastrup, der vi treffer ham på en særdeles travel og stor stand på opti.

Fastrup mener deler av optikerbransjen har vært uprofesjonell.

– Du kunne gå inn i en butikk med to ansatte, så hadde de tusen briller i kjelleren. Det var ikke uvanlig!

Nå mener han drivere har blitt dyktigere til å kjøpe inn mer fornuftig og styre lageret.

– For oss er leveringsdyktighet viktig, og vi har bygget opp et lager i København der vi kan levere til butikker på et par dager. Det gir en supereffektiv mulighet når optiker har en brille som selger bra, sier Fastrup.

KAMERATER BLE BRILLEMOKERE

Det var en kameratgjeng som startet opp danske Ørgreen i 1997. Først utviklet de solbriller, og nå har de store kolleksjoner og selger til store deler av verden med sitt design i lette materialer.

Ørgreen har fire kolleksjoner i henholdsvis acetat, titanium, tre og rustfritt stål. På opti lanserte de sheet titanium, en sterk brille med fleksibel stang, skåret ut av plater. Her er det myke linjer uten noen følbare kanter. All design, utvikling og varelager finnes i København, mens brillene er håndlaget i Japan. 🇯🇵

OPOSCANDINAVIA

S/S 2023
shop.opo.se

KUNO·QVIST

ALWAYS IN CHARACTER

[WWW.OPO.SE](https://www.opo.se) | [SHOP.OPO.SE](https://shop.opo.se) | SALES: CHRISTIAN SOLEMSLI KLEPPE +47 (0) 91 73 46 71

ÅRSMELDINGEN

2022

Norges Optikerforbund **NOF**

Kjære medlemmer

Dette NOF-året har vært til stor glede. Det har vært et brennende engasjement og hjerte for NOF som har preget arbeidet. En av årets store oppgaver har vært å bidra til en trygg og sunn økonomi i NOF.

Året startet med den nye «Arbeidsplan 2022-2026». Dette er en plan for å løfte optikeren som kompetanseperson. I året som har gått, har vi fokusert spesielt på barn og syn, pasientvennlige løsninger, medlemsfordeler, samt nye og gamle samarbeidspartnere. Nytt av året er «NOF Ung». De unge har vist et utrolig flott engasjement. Utvalget har som mål å skape nettverk, fokus og fremtidsrettet politikk for optikerstudenter og de med opptil 5 års fartstid i bransjen.

I neste periode håper jeg vi kan prioritere mer oppmerksomhet til terapeutiske medikamenter, miljø og bærekraft, og ikke minst fortsette arbeidet for at alle medlemmer skal føle nærhet til organisasjonen, yrkesglede og styrke i fellesskapet. Jeg håper dere har sett en del av aktiviteten i nyhetsbrevene og i Optikeren. En ny nettside er på trappene, samt planer for å forbedre digital kommunikasjon.

For de yrkesaktive optikerne har vi etablert et nytt prosjekt for å bidra sterkere til trivsel i arbeid. Målet er å bevare gode arbeidshverdager, beholde og utvikle viktige rettigheter og få større bredde i utdanningstilbudet. Gode møter med USN og arbeidstakerorganisasjoner har inngått i dette arbeidet. Vi ønsker å sørge for at yrket har utviklingsmuligheter og interessante karriereveier, og kanskje kan vi inkludere tittelen Optometrist på sikt.

Jeg ønsker dere alle et godt nytt Optikerforbunds-år!

Elisabeth Bjerke Egeberg
Styreleder Norges Optikerforbund

Et godt tilbakeblikk

Jeg håper du kan se tilbake på 2022 med et positivt blikk. At du tenker at Covid ikke påvirker hverdagen din like mye som før, og at du i løpet av 2022 fikk muligheten til å hjelpe barn bedre enn før gjennom deknningen av barnebriller. At du som optiker opplever at din kunnskap er viktig for folk.

2022 var et godt fagpolitisk år for norske optikere og optometrifaget. Barnebrillesaken har ikke bare gitt bedre rettigheter til barn som trenger briller, den har også åpnet dører og gitt NOF muligheten til å promotere optometri og fagkunnskapen optikere står for, på mange arenaer.

Før møtte jeg stadig politikere eller folk i embetsverket som ikke hadde stor forståelse for optikers rolle og viktigheten av godt syn. Nå er kunnskapen om synets betydning og optikers rolle bedre. Det er større forståelse for fremtidens øyehelseutfordringer i Norge og at optikeren er en del av løsningen.

Norges Optikerforbund har i løpet av året vært synlig i flere av de store mediene og gitt folk gode og direkte råd om syn og synsfunksjonen. Optikeren har fått god omtale i mediene, og jeg håper dette gjør optikerhverdagen mer spennende, faglig utfordrende og inspirerende.

En stor utfordring for meg i min arbeidshverdag, er økonomien i optikerforbundet. Jeg tror at vi i løpet av 2023 finner gode løsninger som gjør at vi kan profitere på det årelange arbeidet vi har lagt ned fagpolitisk – og at du fremover vil bety enda mer for folk og deres syn. Optikers kunnskap er viktig!

Hans Torvald Haugo
Generalsekretær og fagsjef

Høydepunkter 2022

NOF i endring

Norges Optikerforbund er i utvikling og i en endringsprosess. Vi jobber med fornyelse på flere områder for å være relevante for nye generasjoner optikere. I løpet av 2022 har vi etablert en egen gruppe for studenter og nye optikere som vi har kalt NOF Ung. Trafikkutvalget vårt er overført til Synsinformasjon mens Forskningsutvalget er avviklet.

Arbeidsliv og trivsel opptar våre medlemmer. Det viser medlemsundersøkelser og vi ser på nye muligheter for samarbeid med andre organisasjoner for å kunne ivareta deg på en enda bedre måte.

Kommunikasjon er viktig, både at du som medlem skal være godt orientert om hva som skjer i NOF, og for du enkelt skal kunne ta kontakt med oss. Vi arbeider nå med digitalisering og bedre tilstedeværelse på flere flater.

Vi har gjennom året pleid tett kontakt med samarbeidspartnere og hatt mange møter med politikere og myndigheter. Vi har hatt flere møter med Arbeids- og inkluderingsdepartementet om den nye ordningen for støtte til barnebriller som ble innført 1. august. Vi har bidratt i møter med NAV der det er fastsatt betaling for tilpassing av spesiallinser og vi har blitt invitert av Helsedirektoratet for å fortelle om optikerens erfaringer med direkte henvisningsrett.

Vi avholdt i januar et informasjonsmøte og et ekstraordinært landsmøte der det ble informert om NOFs situasjon. Vi avholdt ordinært landsmøte i april, som ble et hybridmøte med både fysisk og digital deltakelse.

NOF er synlige

Gjennom en rekke medieoppslag i løpet av året har NOF vist frem optikerens fagkompetanse.

Vi er også synlige på arrangementer som Arendalsuka. Der satte vi barn og syn på timeplanen og sammen med Norges Blindforbund og USN.

Vårt viktigste budskap var at

synsundersøkelse av barn bør dekkes av det offentlige. Her la vi frem en rapport som pekte på at offentlig betalte synsundersøkelser av barn vil utjevne forskjeller i samfunnet. Vi er også opptatt av at samarbeidet mellom helsepersonell må bli bedre.

Vi har i løpet av året hatt ulike presentasjoner og foredrag for optikerkjeder, mange møter med USN og andre organisasjoner. På høsten hadde vi et større informasjonsmøte med medarbeiderne på optikerutdanningen.

Optikerutdanningen feiret 50 år i 2022 og vi har bidratt i jubileumsskriftet og med hilsen på samlingen på Kongsberg. Gjennom alle disse årene har samarbeidet mellom NOF og utdanningen vært sterkt, og det er det fortsatt.

Optikerstudentene er viktige for oss, og vi ønsker å være relevante for dem. Vi treffer studentene flere ganger i løpet av året. I 2022 laget vi et eget seminar om kampanjen Gjør kloke valg, der studentene ble oppfordret til å reflektere over de valgene de skal ta i fremtiden, som helsepersonell sammen med pasientene.

NOF – medlemsoversikt per 31.12.2022

Medlemstall

Hovedmedlemmer	1180
Hovedmedlemmer 1. år	71
Familiemedlemmer	51
Studentmedlemmer	279
Passive medlemmer	13
Assosierte medlemmer	11
Pensjonistmedlemmer	147

Spesialiteter

Allmenn optometri	111
Ortoptikk og pediatrikk	37

Tall fra helsepersonellregistret (HPR)

Registrerte optikere inklusive pensjonister	2317
Kontaktlinsekompetanse	1415
Kompetanse diagnostika	1588

Annen registrert kompetanse:

Synsergonomi/arbeidsplassoptometri	86
Rehabilitering av synshemmede (ORAS)	48
Kurs Dysleksi Norge	178

Utdanningsnivåer (tall fra NOFs medlemsregister):

BSc	644
MSc	274
PhD	24

Ansatte i administrasjonen

Hans Torvald Haugo
Generalsekretær

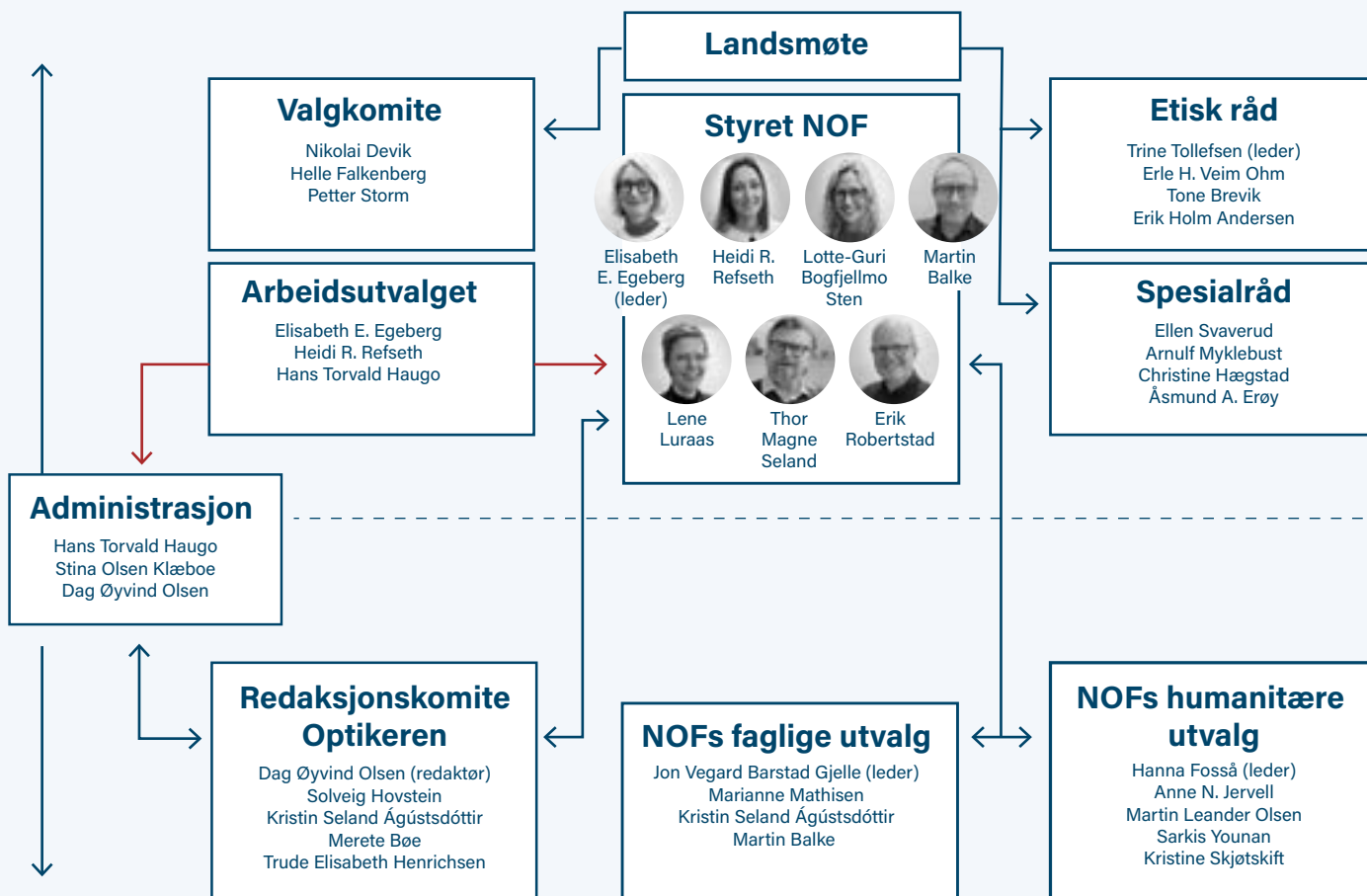

Stina Olsen Klæboe
Administrator

Dag Øyvind Olsen
Redaktør Optikeren

Dette er Norges Optikerforbund

Arbeidsplan 2022–2026

Norges Optikerforbund er opptatt av å finne pasientvennlige løsninger. Optikere skal være de første man kontakter ved behov for synshjelp, og optikere skal samarbeide med andre. Styret har vedtatt en arbeidsplan for perioden 2022–2026 der utredning om bruk av terapeutiske medikamenter er innlemmet. Dette er hovedpunktene arbeidsplanen:

- Barn og syn
- Pasientvennlige løsninger
- Terapeutiske medikamenter
- Natur og miljø
- Samarbeidspartnere
- Medlemmer Norges Optikerforbund

(Styret i Norges Optikerforbund)

Møt våre tillitsvalgte

NOF har en liten administrasjon, og arbeidsoppgavene er mange. Derfor er forbundet helt avhengig av arbeidet til tillitsvalgte for å holde aktivitetsnivået oppe. Alle råd, utvalg og komiteer har egne mandater de jobber etter. Etisk råd og valgkomiteen velges av landsmøtet, de andre godkjennes av styret. Det er også tradisjon for at det nedsettes arbeidsgrupper innen spesifikke områder det jobbes for innen en begrenset tidsperiode.

Etisk råd

Etisk Råd behandler etiske spørsmål knyttet til optikerens yrkesutøvelse, og behandler klager på optikere som er medlemmer i Norges Optikerforbund. Rådet kan hjelpe deg med etiske spørsmål. Ikke nøl med å kontakte rådet, vi ønsker å bistå der vi kan! Epost: post@optikerforbund.no, merket ETISK RÅD.

Rådet har i 2022 bestått av Erle Hortense Veim Ohm, Tone Beate Brevik, Erik Holm Andersen og Trine Elisabeth Tollefsen. Medlemmene i rådet er de samme som 2021. Advokat Kari Paulsrud har vært rådets juridiske rådgiver og sekretær, som tidligere år.

I mars 2022 var Trine Tollefsen på Universitetet i Sørøst-Norge og holdt foredrag om etikk i optometrisk praksis for Europeisk Diplom-studentene. Den siste saken Etisk Råd behandlet, var i januar 2021. Det var en klagesak fra forbruker.

2022 har vært nok et rolig år for Etisk råd. Det betyr at vi har god kapasitet for å behandle saker i 2023!

Valgkomiteen

Norges Optikerforbunds valgkomite består av tre medlemmer som innstilles av styret og velges av landsmøtet for ett år av gangen. Valgkomiteen gir sin innstilling til valg på ordinært landsmøte. Valgkomiteen består av Petter Storm, Nikolai Devik og Helle Falkenberg.

Spesialist- og kompetanserådet

Rådet fikk ny sammensetning på Landsmøtet i 2022 og har etter dette bestått av Ellen Svarverud, Arnulf Myklebust, Åsmund André Erøy og Christine Hægstad. Vi takker Anne Norvik Jervell og Erik Robertstad for deres innsats i Spesialistrådet. I 2022 hadde vi gleden av å møtes to ganger. Til sammen ble fem optikere godkjent i allmennoptometri, og fire i ortoptikk og pediatrik optometri. Dermed kan 110 optikere kalle seg Spesialist i allmennoptometri, og 36 kan kalle seg Spesialist i ortoptikk og pediatrik optometri. Det er nå mulig å søke om å bli Spesialist i synspedagogikk og synsrehabilitering, men foreløpig er det ingen som har fått godkjenning innen denne spesialiteten. Rådet følger kriterier satt av fagutvalget i behandling av søknader og evaluering av spesialistenes vedlikehold av spesialiteten. Ønsker du å bli spesialist er det mulig å søke fortløpende. Rådet behandler søknader to ganger i året.

NOF – vår organisasjon

Humanitært utvalg

Humanitært utvalg i Norges Optikerforbund oppfordret optikere til å bidra med synshjelp til ukrainske flyktninger. Det ble på vegne av NOF sendt brev til Helsedirektoratet, Helse- og omsorgsdepartementet og UDI og der informert om at det er kjent at flyktninger opplever synsproblemer og kan trenge hjelp. NOF bisto med å finne aktører som kunne hjelpe.

I år var verdens synsdag markert ved flere steder og anledninger. Studentene markerte dagen med blant annet stand på campus Drammen, med svaksynt-briller. Dette skapte interesse fra publikum. En liknende stand ble også holdt på Krona av optometri-studentene i 3. klasse. Der ble vafler (sponset av USN) gitt ut til alle som vippset et valgfritt beløp til NOF GIR SYN. Alle kunne få en visustest og spørre optiker-studentene synsrelaterte spørsmål. Det ble også arrangert brille-kro hvor alle billettinntektene gikk til NOF GIR SYN.

Der var det over 100 påmeldte studenter, og 8000 kr ble samlet inn til Moldova.

Martin Leander Olsen har vært én uke i Moldova i regi av USN og HK-dir. Der har det vært samarbeid med optometri-studenter på flere trinn. I samarbeid med Low Vision-senteret fikk studentene i 4. trinn gjennomført en screening av befolkningen i en landsby utenfor Chisinau.

Humanitært utvalg jobber nå med å utvikle en metode for å lettere kunne formidle kunnskap om nedsatt syn til folket, og viktigheten av å undersøke synet. Det er så langt tenkt at dette skal være i form av en brosjyre. Detaljer om utforming og innhold kommer. I året 2022 har Henning Friedrich og Kristine Skjøtskift gått ut av Humanitært utvalg, og de takkes for innsatsen. Det rettes en spesielt stor takk til Henning for hans mange år med initiativ og arbeid i utvalget.

Henning er helt unik og vi vet at han vil fortsette sitt engasjement for de som trenger det.

Fagutvalget

Fagutvalget har gjennom året forvaltet sin hovedoppgave, som er å revidere de kliniske retningslinjene. Det er blitt holdt fem møter i utvalget, i tillegg til arbeidet som er gjort mellom møtene. Utvalget har bestått av Kristin Seland Ágústsdóttir, Marianne Mathisen, Martin Balke og Jon V. B. Gjelle. Hans Torvald Haugo, fagsjef i NOF, er også til stede på hele eller deler av møtene.

Utvalget har utarbeidet tre nye retningslinjer som er sendt til høring: Undersøkelse av pasienter med hjerneslag, Hygiene ved klinisk arbeid, og Undersøkelse av pasienter med tørre øyne. Utvalget har også vurdert behovet for revisjon av R14 Hyppighet av synsundersøkelse, men har ikke funnet behov for endringer. Det er også foretatt en mindre oppdatering av R20 Behandling av barn med myopi, og R23 Refusjonsrettigheter etter innspill fra medlemmer i NOF.

Redaksjonskomiteen Optikeren

Fagtidsskriftet Optikeren er NOFs eget magasin på papir og kommer ut seks ganger i året. Redaksjonskomiteen har en sentral rolle i innholdsproduksjon og stoffutvalgelse. Det meste av arbeidet foregår på elektroniske plattformer som Teams og Messenger. Komiteen jobber jevnt med produksjon, ideutveksling og evaluering gjennom året. Vi samles fysisk på landsmøtet og til julemøte, ellers holdes det relativt hyppige og korte digitale møter. Komiteen ledes av redaktør Dag Øyvind Olsen. Øvrige medlemmer er Solveig Hovstein, Merete Bøe, Kristin Seland Ágústsdóttir og Trude Elisabeth Henrichsen. Klør det i fingrene etter å skrive? Ta kontakt: dag@optikerforbund.no

NOF UNG

Norges Optikerforbund har startet en egen gruppe for studenter og unge optikere: NOF Ung!

I november arrangerte NOF kick off for gruppen NOF Ung på Krona på Kongsberg. 86 optikerstudenter deltok på seansen og viste stort engasjement. Hele 20 studenter meldte interesse for å være med i den nye gruppen som representerer unge optikere. Etter engasjerende innlegg av Lene Luraas og Heidi Refseth, hadde vi workshop hvor vi fikk inn mange gode innspill fra studentene. De som har vært i jobb i 0–5 år ble invitert til digitalt møte i januar 2023.

Få viktig informasjon!

Vi sender ut nyhetsbrev, informasjon om undersøkelser, faktura, kurs og mye mer på e-post, SMS og i posten. Du kan betale medlemskontingenten med Vipps, og fakturaen kan nå deles opp med månedlige trekk.

Har du gjort deg kjent med dine medlemsider på optikerne.no? Det bør du! De er en god kilde til informasjon.

Der kan du selv endre din kontaktinformasjon og velge betalingsmåte for ditt medlemskap. Det er viktig at vi har dine kontaktdetaljer riktig, slik at vi kan kommunisere med deg og sende Optikeren til korrekt adresse.

Ønsker du å endre betalingsmåte for ditt medlemskap, gjør du det under fanen «økonomi». Husk å lagre opplysningene før du logger ut. Vi setter pris på om du legger inn et bilde av deg selv også! Er noe uklart? Da kan du kontakte oss på e-post: post@optikerforbund.no

Medlemsfordel: **Advokatbistand**

Som medlem kan du benytte deg av juridisk rådgivningstjeneste uansett type problemstilling der første henvendelse er gratis.. Denne tjenesten står du fritt til å bruke til hva du vil. De fleste spørsmålene dreier seg om arbeidsrett: uenigheter om avtaler og kontrakter, spørsmål relatert til oppsigelser, egenmelding, arbeidskontrakter og spørsmål om lønn eller permisjon. Advokat Karl Tvedt har bred erfaring og er NOFs egen advokat du kan benytte. Send en e-post til post@optikerforbund.no

NOFEP – Etterutdanning som teller

Som optiker er du i samarbeid med din arbeidsgiver pliktig til å holde deg faglig oppdatert. NOFEP er optikerbransjens system for å motivere til faglig påfyll. Her loggføres poeng for kurs og utdanning. I Europa er det en enighet om at minimumskravet bør være 1 time faglig påfyll per måned. Dette gir 36 NOFEP over tre år, slik som vi har i Norge.

Over 1100 optikere er registrert i NOFEP-systemet. De siste årene har stadig mer av den faglige oppdateringen blitt digital, ettersom det har vært få fysiske fagsamlinger.

Følg med på din personlige oversikt på nettsidene, slik at du som kursdeltager får alle de etterutdanningspoengene du skal ha.

Studentmedlemmer

Allerede fra studiestart blir studentene kjent med Norges Optikerforbund med en egen presentasjon. Der kan de melde seg inn som studentmedlemmer, og de får utdelt hver sin ryggsekk. NOF bidrar med foredrag for studentene gjennom studieløpet, og det er stiftet en egen undergruppe for studenter og unge optikere, NOF Ung.

Landsmøtet 2022

Landsmøtet i Norges Optikerforbund 24. april ble holdt som en hybridløsning, med rundt 60 tilstedeværende deltakere på Gardermoen og like mange på Zoom.

NOFs fremtid og økonomiske situasjon var det viktigste på agendaen. Det ble holdt en workshop om hva NOF skal være. I tillegg ble arbeidsplanen for de neste fem årene lagt frem. Nytt styre ble valgt, budsjett-rammen for 2023 vedtatt, NM-vinner kåret og hederstegn i gull utdelt.

Avtroppende styreleder Simon Dørheim pekte på at optikere har fått påskriftsrett på søknad om stønad til barnebriller. Det skal jobbes for at optikere i fremtiden skal kunne benytte og foreskrive terapeutika.
– Vi står nærmere enn noe gang å få på plass en offentlig finansiering av optikers synsundersøkelse av barn, sa han.

Økonomien og fremtiden til NOF var viet stor oppmerksomhet på landsmøtet, og det vil komme tøffe prioriteringer for NOF de neste årene. Oppgaver må endres eller avsluttes.

Forskningsutvalget ble vedtatt nedlagt, mens Trafikkutvalget overføres til Synsinformasjon.

Tidligere daglig leder Per Kristian «Pelle» Knudsen tildelt NOFs hedersstegn i gull.

– Pelle har alltid vist et engasjement og en iver langt utover det hans formelle stilling skulle tilsi. Alltid positiv, løsningsorientert, entusiastisk og faglig svært dyktig, sa styreleder Simon Dørheim.

Simon Dørheim og Paal Nævdal ble takket av i styret. De har vært henholdsvis leder og nestleder. Nytt styre ble valgt, med Elisabeth Bjerke Egeberg som leder og Heidi Rygh Refseth som nestleder.

NM-vinner 2022

– Jeg har vært med i NM fem ganger tidligere. Jeg opplevde det ikke så annerledes nå enn tidligere år, bortsett fra at spørsmålene kanskje var mer varierte. Det var større bredde på et høyt nivå, sier Holgeir Klausen, NM-vinner 2022.

Han har jobbet som optiker i 23 år og er også kåret til Årets optiker hos Specsavers, der han er fagansvarlig på Gjøvik. Der står nå trofeet.

Egentlig var det hjelpepleier han skulle bli. Men da han fikk undervisning om øyeanatomi under utdanningen, var det så interessant at veien gikk til Tinius Olsen og videre til optikerutdanning i København. Holgeir ville jobbe med mennesker, og det kunne han jo like godt gjøre som optiker!

Sølvretinoskopet 2022

Svein Magne Roten er av Norges Optikerforbund tildelt Sølvretinoskopet for beste mastergrads-prosjekt.

Han har sett nærmere på syn og livskvalitet hos keratokonuspasienter. «Vision and quality of life in people with keratoconus» setter søkelys på hvor viktig det er at optikere har kompetanse på keratokonus.

Optikere er den eneste yrkesgruppen som kan hjelpe disse pasientene når annen behandling/kirurgi ikke er aktuelt. Kandidaten har rekruttert mange pasienter, og han har gjennomført studien under covid-perioden. Juryen trekker frem at det er en svært solid studie med en overbevisende og godt skrevet rapport, som viser innsikt i metodikk og statistikk. Kandidaten hadde også en svært god muntlig presentasjon.

Internasjonalt arbeid

Norges Optikerforbund er medlem i den nordiske optikerorganisasjonen Nordisk Optiker Råd (NOR) og europeiske European Council of Optometry and Optics (ECOO).

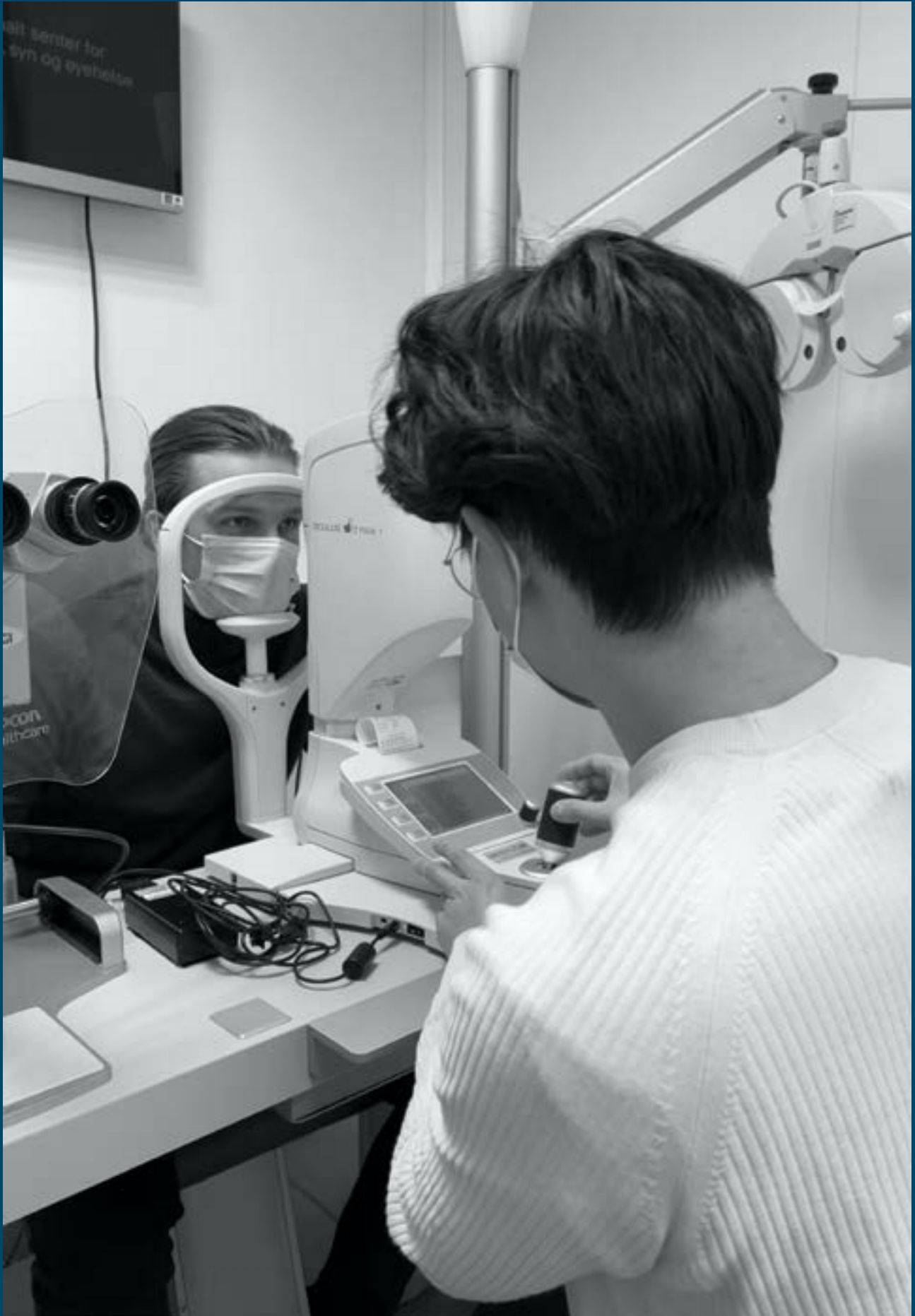
Hvert år møtes representantene fra optikerorganisasjonene i Norden til et felles møte for å utveksle erfaringer, lære av hverandre og samarbeide. Det er kontakt mellom organisasjonene i løpet av året, men kun ett årlig møte der lederne i forbundene er samlet. Møtet er viktig for å oppdatere seg på utviklingen av optometrien i Norden. Samarbeid over landegrensene er ett av temaene Nordisk Optiker Råd engasjerer seg i. Høstens møte ble holdt i København.

European Council of Optometry and Optics (ECOO) er paraplyorganisasjonen for optikerforbundene i Europa. Norges Optikerforbund er et aktivt medlem og deltar på vår- og høstmøtene i ECOO. ECOO har en viktig rolle for optikerorganisasjonene i Europa, både for å bli oppdatert på hva som rører seg innen profesjonen, og for å bli informert om politiske vedtak som angår den enkelte optiker.

SJOVS

Scandinavian Journal of Optometry and Visual Science er en open-access peer-reviewed journal som fremmer forskning innen optometri og synsvitenskap. Tidsskriftet utgis digitalt med professor Rigmor C. Baraas som redaktør. Norges Optikerforbund og den italienske optikerorganisasjonen SOPTI er utgivere.

OPTICAL GROUP

Full frihet, eierskap og svært gode innkjøpsavtaler!

Ikke alle optikere ønsker å være en del av en større kjede, men alle ønsker gode betingelser. Som medlem av iC Optical Group beholder du friheten til å drive bedriften din som du vil, samtidig som du nyter godt av svært gode innkjøpsavtaler.

iC Optical Group gir medlemsbedriftene best mulige innkjøpsvilkår, samtidig som hver bedrift har et reelt eierskap til alliansen. iC forhandler fram gode innkjøpspriser for alle medlemmene samlet, og du beholder kontrollen over din egen butikk.

iC Optical Group er unik på mange måter. Det er et aksjeselskap hvor hver medlemsbedrift disponerer en aksje, og er medeiere i selskapet. Alle medlemmer skal ha full oversikt over hvordan selskapet drives.

Hovedårsaken til at butikker blir medlemmer hos oss, er større frihet og gode økonomiske betingelser.

Fakta iC Optical Group AS

- Ble stiftet etter at innkjøpsgruppene Frie Norske Optikere og Interlens slo seg sammen, og har vært i drift siden april 2017
- Har i dag 36 medlemsbedrifter spredt over hele landet
- Hver butikk beholder sin egenart i sitt lokale miljø
- Svært gode leverandørbetingelser
- Alle medlemsbedrifter er medeiere i selskapet
- Ingen medlemsavgift

Vil du vite mer om iC Optical Group?
Nøl ikke med å ta kontakt.

Telefon: 991 01 417
E-post: ic@opticalgroup.no

icopticalgroup.no

OPTIKERE ER VIKTIGE LIVSSTILSAMBASSADØRER!

SOLFRID BRATLAND-SANDA, PROFESSOR IDRETTSVITENSKAP OG FYSISK AKTIVITET OG HELSE, USN

RIGMOR C. BARAAS, PROFESSOR OPTOMETRI OG SYNSVITENSKAP, USN

Fysisk inaktivitet er et av verdens største folkehelseproblemer, og Verdens helseorganisasjon har et uttalt mål om å redusere fysisk inaktivitet med 15 % innen 2030. Optikere kan bidra til å nå dette målet i møtet med sine pasienter.

Våren 2022 kom Helsedirektoratet med nye anbefalinger for fysisk aktivitet og stillesitting for barn, ungdom, voksne og eldre. For barn og unge inkluderer også anbefalingene restriksjoner for skjermtid. Veldig mange tiltak har vært forsøkt i løpet av de siste 20–25 årene for å øke aktivitetsnivået i befolkningen, likevel viser både norske og internasjonale tall at aktivitetsnivået fortsetter å synke over tid. Dette gjelder spesielt blant gutter i ungdomsalder. For å nå målsettingen om reduksjon av fysisk inaktivitet med 15 % innen 2030, er vi avhengige av at alle sektorer, og et større mangfold av yrkesgrupper og profesjoner, inkluderes i dette arbeidet.

Dessverre inneholder ikke Norges Optikerforbunds kliniske retningslinjer noe om viktigheten av at optikere også diskuterer fysisk aktivitet med sine pasienter — enda.

Optikere som yrkesgruppe er en uutnyttet ressurs for systematisk arbeid med livsstil og helsefremming. De cirka 1500 yrkesaktive optikere rundt om i Norge møter mennesker i alle aldre og med ulike helseutfordringer, hver eneste dag. Dessverre inneholder ikke Norges Optikerforbunds kliniske retningslinjer noe om viktigheten av at optikere også diskuterer fysisk aktivitet med sine pasienter — enda.

Syn og øyehelse er tett koblet til en rekke livsstilsfaktorer. Alt som er godt for kroppen er godt for øynene og synet. Kostholdet og fysiologiske responser på søvn påvirker generell helse og øyehelsen. Syn og fysisk aktivitet påvirkes gjensidig ved at fysiologiske responser av fysisk aktivitet på for eksempel blodårer bedrer blodgjennomstrømning generelt, og kan også bedre blodtilstrømning til øyet. Dagslys og utendørs aktivitet påvirker kroppen og øyet positivt. Normal øyevest og utvikling av synsfunksjonen er linket til dagslys. Når en har avdekket og foreskrevet korreksjon for en synsfeil, er det viktig å tenke på om løsningen en tilbyr også vil bidra til at personen opprettholder eller begynner med fysisk aktivitet. Det er viktig å snakke om dette med pasienten. At personen uansett alder får lyst

til å oppholde seg og være i aktivitet utendørs, er av betydning. Motsatt vet vi at både vanlige synsfeil, som brytningsfeil og skjeling, og medfødte og/eller ervervede synshemminger kan påvirke motoriske ferdigheter, og dermed påvirke fysisk aktivitetsatferd negativt. Kombinasjonen av skjulte synsfeil og skjulte motoriske vansker er også negativt linket med læring i skolen. Godt syn er essensielt for at barn skal kunne utvikle motoriske og kognitive evner knyttet til å lære å lese og skrive. At barn og unge kan mestre en digitalt krevende skolehverdag, kan lære og selv velge hva de skal utdanne seg til. Godt syn og god generell helse er essensielt for at voksne kan utføre et yrke i en digitalt krevende arbeidsdag og stå i arbeidslivet til de skal gå av med pensjon uten unødvendig sykefravær. Godt syn og god generell helse er essensielt for at eldre kan være aktive, selvstendige og bo så lenge som mulig i eget hjem. Sunt syn starter hos pasienten selv, og optikere kan bidra.

I en hektisk klinisk arbeidshverdag så er det ikke slik at fokus på livsstilsveiledning behøver å bli en byrde – tvert imot. Vi vil vise rollen optikere kan spille i dette viktige folkehelsearbeidet. Vi har tre konkrete forslag til hvordan dette kan gjøres:

©Colourbox

1. KARTLEGGING AV ATFERD:

I en helhetlig vurdering av helsen til pasienten kan kartlegging av for eksempel fysisk aktivitetsatferd inkluderes. Hvor fysisk aktiv er pasienten? Hvor ofte går/sykler pasienten til jobb/skole? Hvor ofte deltar pasienten i trening/idrett og hvor ofte deltar pasienten i egenorganisert fysisk aktivitet som turgåing, jogging, styrketrening, sykling, padling, golf osv.? Et like viktig spørsmål i en slik kartlegging er hvordan synet til pasienten påvirker nåværende aktivitetsnivå. Er synet et hinder for deltakelse i fysisk aktivitet? Er valgt løsning for korreksjon til hinder og kan alternative eller tilleggsløsninger tilbys?

2. GI RÅD OG VEILEDNING:

Dersom optikere er godt kjent med de nasjonale anbefalingene for fysisk aktivitet, så kan dette kommuniseres i samtaler med pasienter.

Vet for eksempel foreldrene til 4-åringen at barnet bør være fysisk aktivt i minst 3 timer hver dag og begrense skjermtid til maks 1 time per dag? Vet 16-åringen at hen bør være fysisk aktiv minst 1 time per dag, og vet 70-åringen at hen enten bør være fysisk aktiv i minst 3–6 timer per uke med moderat intensitet eller i minst 1,25–3 timer med høy intensitet per uke? Og er alle disse pasientene klar over at de bør begrense stillesittende tid? Ettersom dette også er livsstilsfaktorer som har påvirkning på syn og øyehelse, mener vi dette er relevant informasjon å legge inn i pasientsamtaler hos optiker. I anbefalingene som er tilgjengelig på Helsedirektoratets nettsider ligger det også gode beskrivelser av hvordan slik veiledning kan gjennomføres, og det ligger god dokumentasjon på kunnskapen som anbefalingene er bygd på.

3. SAMARBEIDE MED TRENINGSFAGLIG PERSONELL:

Optikere kan være en viktig samarbeidspartner til for eksempel frisklivssentraler, treningssentre og til andre offentlige og private tilbud om fysisk aktivitet og trening. Dette kommer i tillegg til det viktige samarbeidet som optikere kan ha med eksempelvis lærere i kroppsøvningsfaget, der barnas motoriske ferdigheter og uoppdagete synsfeil kan identifiseres.

Optikere har en gylden mulighet og unik kompetanse til å bidra i samfunnets krafttak for økt fysisk aktivitetsnivå i befolkningen, noe som også vil ha en positiv effekt på øyehelse!

HELSENETT? JA, TAKK!

TEKST AV: VILJA THERESE FROST, EMILIE VICTORIA HAVÅG, TRICIA MAE HOLMEN, OLIVIA MAY C. LOPEZ OG SIGNE SERINE OKSNES

Det er krevende å ha en effektiv samhandling mellom ulike optikerforretninger, og mellom optiker og andre instanser. Optikere trenger bedre kommunikasjonsverktøy med omverden. Nå begynner vi å nærme oss.

Det har lenge vært etterspørsel etter tilgang til Helsenett for optikere. Nå ser vi en klar fremgang. ProOptics har fått godkjent sitt journalsystem Clinic+ som tredjepartsleverandør hos Norsk Helsenett.

Allerede i 2009 kom første notis om at optikerne skulle få tilgang til Helsenett. Først nå, nesten 14 år senere, begynner vi å nærme oss.

I fjor høst ble det kjent at ProOptics har blitt en godkjent journalleverandør hos Helsenett. ProOptics leverer data-systemet Clinic+ og HeadsOptics. Det er systemet Clinic+ som får tilgang til Helsenett. I samtale med oss sier daglig leder i ProOptics, Per Kristian «Pelle» Knudsen, at dette er noe han har kjempet for siden 2008, og at han er svært fornøyd med utviklingen. Videre sier Knudsen at programmet nå er i ferdigstillingsfasen, og han håper at Helsenett vil begynne å rulle ut til klinikkene som bruker Clinic+ så tidlig som våren eller forsommer 2023.

«Skal optikeren bli en godt integrert del i den norske helsetjenesten, så må vi på Helsenett».

Knudsen mener at dette vil åpne for et tettere samarbeid med øyeleger og fastleger på en trygg og rask måte, samt bedre aksept av optikere som autorisert helsepersonell ved å være på samme plattform som alt annet helsepersonell.

BEDRE SAMARBEID, BEDRE BEHANDLING

Det er en forventning om at utviklingen nå vil gå fortere også for andre leverandører. Generalsekretær i Norges Optikerforbund, Hans Torvald Haugo, er klar i sin tale til oss; «Skal optikeren bli en godt integrert del i den norske helsetjenesten, så må vi på Helsenett».

Haugo håper et felles kommunikasjonsystem vil føre til bedre samhandling mellom optikere og annet helsepersonell, og gjøre profesjonen flinkere til å ta i bruk ressurser fra annet helsepersonell. Haugo sier at mer enn 95 % av henvisninger en optiker skriver, er til øyeleger, og svært få går til eksempelvis fastlegen eller andre spesialister.

Han påpeker særlig at å kunne sende henvisninger og epikriser direkte til fastlege over Helsenett, vil bidra til mye bedre oppfølging av pasienter med eksempelvis diabetes eller høyt blodtrykk.

«Optikere som er på Helsenett vil jo bli mer populære å samarbeide med blant øyeleger, øyeavdelinger og andre»

En testversjon av Clinic+ vil, så snart det er klart, bli tatt i bruk på klinikken til USN. Dette vil være til fordel for optikerstudenter som vil kunne få erfaring med å samkjøre journaler til Helsenett og sende henvisninger digitalt. Dermed vil studentene kunne være godt opplært i denne måten å samhandle på når de er ferdigutdannet.

Dersom korrespondansen på tvers av ulike fagfelt blir samlet på et sikkert digitalt system, vil dette være til fordel både for helsevesenet og pasienten. Det vil føre til økt pasienttrygghet og en bedre pasientopplevelse. Det vil også øke forståelsen annet helsepersonell har av vår rolle i helsevesenet, og vil dermed øke kunnskapen om ressursene optikere har til rådighet.

Knudsen og Haugo er enige om hvor viktig dette vil være for optikers anseelse som helsepersonell og at dette er en svært positiv fremgang.

Per Kristian «Pelle» Knudsen (Foto: Kåia Meents)

FAGUTVALGET
INFORMERER

FAGUTVALGET INFORMERER

- Fagutvalget hadde sitt første møte for året den 24. januar, og vi gleder oss over at vi endelig kan planlegge ny konkurranse til Fagkonkurransen. Meld dere på Fagkonferansen 21.–23. april for å delta!
- Det har blitt gjort en spesifisering i R19 *Brilleseddel*, etter innspill fra et medlem, og denne er sendt til styret for godkjenning. R26 som omhandler tørre øyne har i disse dager blitt sendt ut på høring til et utvalg optikere. Vi setter stor pris på innspill og tilbakemeldinger på nye og gamle retningslinjer. Så tusen takk til alle som bidrar!
- I tillegg jobber vi med å fullføre R11 *Undersøkelse av pasienter med behov for øyeblikkelig hjelp* og R6 *Syn og førerkort*, som det ble startet revidering av høsten 2022.

KOSTNADSPROBLEM

- + Per i dag må alle bedrifter betale en fast kostnad for å kunne koble seg opp til Helsenett, uavhengig av bedriftsstørrelse. Det må betales en sum per organisasjonsnummer. Dette betyr at små og enkeltstående bedrifter må betale en like høy sum som større kjeder hvor flere butikker har samme organisasjonsnummer. Som privat aktør får optikerbedrifter heller ikke økonomisk støtte fra staten.
- + Dette kan føre til dyrere tjenester for pasienter. Videre kan det medføre at færre prioriterer å få ivaretatt øyehelsen sin på en forsvarlig måte, eller at flere velger å gå til de større kjedene, og vi mister mangfoldet i markedet.
- + Synsinformasjon jobber med å utarbeide en løsning på dette, med Tina Alvær i spissen. Hun har dette å si: «Tilkoblingsavgiften per organisasjonsnummer er fast, da dette blir håndtert av en underleverandør av Helsenett. Det er mulig å forhandle ned den månedlige kostnaden om flere optikere kommer inn i systemet».

SPENNENDE FRAMTID I MØTE

Haugo mener at det vil bli en konkurransefordel. «Optikere som er på Helsenett vil jo bli mer populære å samarbeide med blant øyeleger, øyeavdelinger og andre» konkluderer Haugo. Dette har stor betydning for optikerens anerkjennelse som helsepersonell, og det åpner nye dører for bedre, raskere og tryggere kommunikasjon med flere aktører i helsetjenesten. Samtidig som det vil gjøre annet helsepersonell flinkere til å utnytte optikere som en ressurs. ●

Referanseliste:

https://www.linkedin.com/posts/proopticas_prooptics-er-3partsleverand%C3%B8r-i-norsk-helsenett-activity-6984785380235481088-E670?utm_source=share&utm_medium=member_desktop

<https://www.optikerne.no/nyhet.php?aid=2954>

<https://www.nhn.no/>

Lundmark, & Luraas, K. (2020). Survey of referrals and medical reports in optometric practices in Norway: midterm findings from a 3-year prospective Internet-based study. *Clinical Optometry* (Auckland), 97.

Intervju med Per Kristian «Pelle» Knudsen

Intervju med Hans Torvald Haugo

Personlig kommunikasjon med Tina Alvær

Optikeren nr. 7 desember 2009, s.12: Helsenett

SAMHANDLINGSREFORMEN – HISTORIEN OM LANDET MED LANG, LANG VENTETID

Det var en gang Kristin Samanladden gikk langs elven en mørk og stormfull morgen på Kongsberg. Plutselig så hun en åpen kiste som lyst opp i gull. «Jeg fant, jeg fant. Jeg fant samhandlingsreformen». «Men hva er det da?», tenkte hun.

Videre gikk hun og møtte en lærd som fortalte at Samhandlingsreformen er en reform som ble iverksatt i 2012 for å gi pasienter rett behandling på rett sted til rett tid.

«Men hvordan har denne reformen egentlig utspilt seg?» spurte Samanladden seg selv.

Samanladden syntes reformen var lur, men så på landet sitt og tenkte: Dette er jo Landet med lang, lang venting. Folk har vel bedre ting å gjøre enn å vente. Dette måtte fikses.

Men hvor skulle hun begynne?

I nærmeste optikerforretning fant hun en haug av mennesker med røde, røde øyne.

«Hva skjer her?» spurte Samanladden.

«Vi våknet opp med røde øyne, men vi får ikke behandling her», fortalte folket.

Men Samanladden visste hvor hun skulle finne behandling.

Hun gikk til byens øyelege, men der inne fant hun enda en mengde mennesker med røde, røde øyne. «Men hvorfor står dere her og venter?» spurte Samanladden. «Vi venter på øyedråper» svarte folket. «Og vi har ventet i lang, lang tid.»

Samanladden kjempet seg inn på øyelegens kontor, og innerst i hjørnet, oppå en kommode satt øyelegen på huk. I hendene holdt han en flaske med øyedråper.

«Herr øyelege», sa Samanladden «du har noe jeg sårt trenger. Køen utenfor er altfor lang, folket venter og øynene blir rødere for hver dag som går. Vi må kunne dele!»

Etter litt samtale kom øyelegen ned fra kommoden. Det viste seg at han ikke hadde turt seg ut fra kontoret på lang, lang tid, da han syntes køen på utsiden var forferdelig. «Om vi deler på øyedråpene, så halverer vi køen – minst!» Øyelegen nikket, det høstes lurt ut. Så Samanladden tok dem med seg og delte ut til alle optikere i kongeriket.

Endelig var øyedråpene lettere tilgjengelig og Samanladden senket skuldrene. «Dette fikser alt!» tenkte hun.

Neste dag ble hun forferdet da hun oppdaget at det fortsatt var stort press utenfor øyelegekontoret. «Men hva gjør dere alle her?» spurte Samanladden.

«Vi venter på behandling».

«Men jeg kan også hjelpe» sier en optiker.

«Å ja, vi trodde du bare solgte briller».

Plutselig høstes et dunk fra publikum. Det store, stygge trollet Fordommer hadde falt sammen. Uten at folket var klar over det hadde Fordommer lurt seg inn og spredt løgner og usikkerhet, som gjorde at ingen turte å gå til optikeren for hjelp.

«Nå må virkelig problemet være løst!», tenkte Samanladden.

Neste dag sto det fortsatt folk utenfor hos øyelegen.

«Men er dere her enda?» spurte hun.

«Behandlingen hos optikere er for dyr», svarte folket. «og vi har tomme, tomme lommer.»

«Kongen kan hjelpe oss», tenkte Samanladden.

Det viste seg at kongen var en gnien mann og ville ikke gi støtte til Samanladden.

Men Samanladden var ei smart og karismatisk kvinne, så hun stod på sitt. Etter å ha snakket på slottet i lang tid dukket det opp en uventet alliert. Helten-Helfo og Samanladden fant ut at de hadde flere ting til felles. Sammen kunne de bekjempe køen, hjelpe å avlaste øyeleger og andre som er stresset over for stort press og samtidig redde folket med tomme, tomme lommer. Med Helten-Helfo på sin side vant de kongen over og fikk støtte til folket likevel.

Slik fikk optikere over hele landet og riket anerkjennelse og ansvar. Dette førte til at flere fikk rett behandling, på rett sted til rett tid.

Snipp, snapp snute, så var ventetiden ute. Landet med lang, lang ventetid ble til Landet med kort, kort ventetid. ●

Dette eventyret er skrevet av:

Mia Skare, Hilde Solli, Pernille G. Prytz, Monica Kristine Fagerli, Kristine Stolt-Nielsen, Marie S. Kolmannskog, Oda Kristin Hængsle Eilertsen, Mariell Lunde, Thea Mari Paulsen og Saman A. Bashirey.

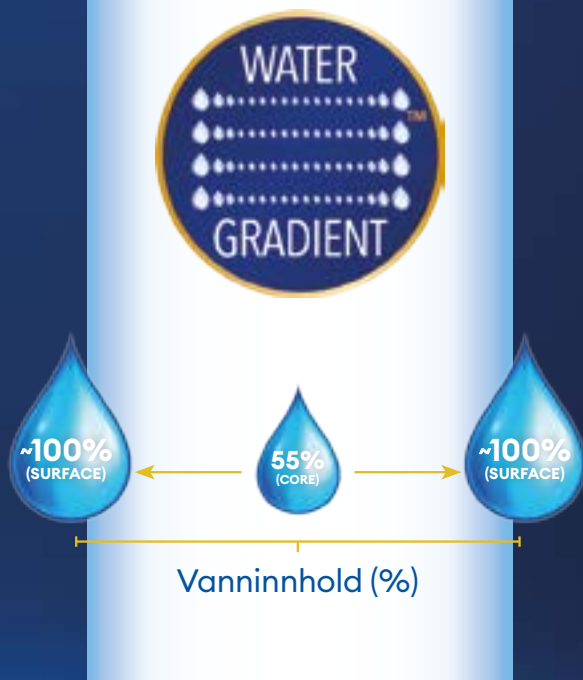
ULTIMATIV **KOMFORT**^{1,2} OG **STABILITET**^{3,4}

GI MÅNEDSLINSEBRUKERE
DEN KVALITETEN DE FORTJENER
MED TOTAL30™

DEN FØRSTE OG ENESTE
MÅNEDSLINSEN MED VANNGRADIENT

Nå tilgjengelig **for ASTIGMATISME**

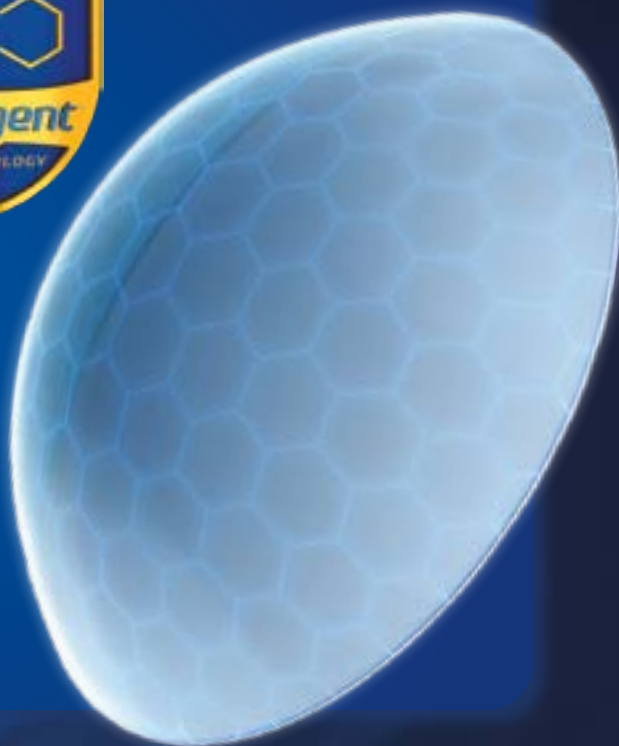
VANNGRADIENT

- Vanngradienten du kjenner fra **DAILIES TOTAL1™**-kontaktlinser
- Gradvis overgang fra **55% vanninnhold i kjernen til nesten 100% i den ytre overflaten**^{6-8*}
- Det eneste som berører øyet er **en skånsom pute av fukt**⁶⁻⁸
- Høy **pusteevne**^{6-8**}

CELLIGENT™ -TEKNOLOGI

- CELLIGENT™-teknologi bidrar til å **redusere adhesjonen av bakterier og lipider** så linsen holder seg ren hele måneden⁹⁻¹²
- Den optimaliserer ytelsen i **30 dager**^{5,6}
- Nanofibre av biomimetisk polymer imiterer **strukturen til hornhinnecellene**^{6,8,13}

*Based on in vitro measurements of unworn lenses.

**Total30™ sphere Dk/t @ -3.00D = 154, Total30™ for astigmatism; Dk/t @ -3.00D/-1.25 x 180 = 123

References: **1.** In a clinical study wherein patients (n=66) used AOSEPT® solution for nightly cleaning, disinfecting, and storing; Alcon data on file, 2021. **2.** In a clinical trial at 8 sites in the US; n=115; Alcon data on file, 2021. **3.** In a clinical trial to evaluate on-eye performance of TOTAL30 for Astigmatism lenses where n=138 eyes; Alcon data on file, 2021. **4.** In a clinical trial to evaluate on-eye performance of TOTAL30 for Astigmatism lenses where n=69; Alcon data on file, 2021. **5.** Surface property analysis of leghfilcon A lenses out of pack and after 30 days of wear; Alcon data on file, 2020. **6.** Shi X, Cantu-Crouch D, Sharma V, et al. Surface characterization of a silicone hydrogel contact lens having bioinspired 2-methacryloyloxyethyl phosphorylcholine polymer layer in hydrated state. *Colloids Surf B: Biointerfaces*. March 2021;199:111539. **7.** In vitro analysis of leghfilcon A contact lenses outermost surface softness and correlation with water content; Alcon data on file, 2021. **8.** In vitro analysis of lens oxygen permeability, water content, and surface imaging; Alcon data on file, 2021. **9.** In vitro evaluation of bacterial adherence in commercial lenses; Alcon data on file, 2020. **10.** In vitro evaluation of bacterial biofilm in commercial lenses; Alcon data on file, 2020. **11.** In vitro evaluation of lipid deposition for leghfilcon A and commercial lenses using 3D confocal imaging; Alcon data on file, 2021. **12.** Ishihara K, Fukazawa K, Sharma V, Liang S, et al. Antifouling silicone hydrogel contact lenses with a bioinspired 2-methacryloyloxyethyl phosphorylcholine polymer surface. *ACS Omega*. 2021;6:7058-7067. **13.** Surface observations of leghfilcon A contact lens and human cornea using scanning transmission electron microscopy; Alcon data on file, 2020.

Se bruksanvisningen for informasjon om anvendelse, pleie, forsiktighetsregler, advarsler, kontraindikasjoner og bivirkninger.

© 2023 Alcon NORD-T30-2300003

Alcon

SKLERALLINSER: VÅG Å VÆRE KREATIV!

TEKST OG FOTO: EILIN LUNDANES

Tilpassing av sklerallinser på avansert nivå sto på agendaen da Daddi Fadel igjen samlet optikere fra hele Norden til del 2 av European school of scleral lenses, Euroscle, i Stockholm i fjor høst.

I april deltok 30 optikere fra Norge, Sverige og Finland på første del av Daddi Fadel sitt undervisningsopplegg Euroscle på Karolinska Institutet i Stockholm, omtalt i Optikeren nr 3, 2022. Del to av kursopplegget, som ble gjennomført 18.–19. november, tok for seg mer avanserte tilpassinger av sklerallinser. Forventningen om å treffe igjen de samme kursdeltakerne som i april ble ikke innfridd. Men 25 erfarne sklerallinsetilpassere og kollegaer, som denne gang også inkluderte optikere fra Danmark, fikk to innholdsrike dager i Stockholm og ny kunnskap med hjem i bagasjen.

ENGASJEMENT

Daddi Fadel underviste på sitt italienske vis med engasjement og iver og med mye på hjertet. For en nordmann med noe firkantet tankesett virket det til tider noe ustrukturert. Likevel var kursdeltakerne fornøyde og de lærte mye. Og Daddi sitt engasjement smitter. Klaus Sjøhaug og Jörgen Gustafsson krydret den faglige diskusjonen med sine mangeårige erfaringer, og leverandører som var representert deltok med nyttig meningsutveksling som understreket viktige elementer i Daddi sin undervisning.

«FITTING SCLERAL LENSES IS AN ART»

Sklerallinser er ikke noe nytt. Det startet med at Leonardo da Vinci i 1508 oppdaget at vann optisk nøytraliserer kornea. Derfra har utviklingen gått i bølger, og med dagens teknologi har sklerallinser blitt mer tilgjengelig for pasienter med mange ulike typer problemstillinger. Som ny tilpasser av sklerallinser blir man gjerne anbefalt å starte med «enkle» tilstander som ikke gjør tilpassingen for komplisert. Det kan for eksempel være pasienter med tørre øyne, høy refraktiv feil eller milde former for keratokonus. Men når man først har begynt å tilpasse denne typen linser, dukker det fort opp problemstillinger som krever både kunnskap og kreativitet. Daddi sitt budskap var tydelig: Ja, det finnes noe forskning som gir oss evidensbasert kunnskap om sklerallinser, men vi må også våge å være kreative for å kunne hjelpe de som virkelig trenger det, med individuelle tilpassinger og løsninger. For å sitere henne: «Fitting scleral lenses is an art»!

NOTCHES

Pingecula er et eksempel på en tilstand som kan komplisere en sklerallinsetilpassing. Forhøyningen i konjunktiva vil kunne løfte linsekanten eller desentrere linsen. Eller den vil klemmes og irriteres av linsekanten, noe som skaper ubehag og redusert bæretid. Når ujevnhetene i konjunktiva ikke kan overkommes ved å justere på linsens diameter, må det individuelle justeringer til. Noen linseprodusenter har mulighet til å legge inn en såkalt «microvault» i linsekanten, altså en liten forhøyning eller bulk i linsekanten. En annen løsning er å lage en «notch». En «notch» er en utfresing av linsekanten med en bredde og dybde stor nok til at linsekanten ikke kommer i konflikt med ujevnheten i konjunktiva. Enkelte linseleverandører tilbyr å lage slike på bestilling. Daddi Fadel har i mange år laget disse selv. Med litt øvelse er dette en rask og enkel måte å løse et problem på, og en god service å yte pasienter – særlig for de som bor langt unna din praksis. På Euroscle Stockholm fikk kursdeltakerne prøve seg på å lage «notches». Reproduerbarheten av en slik prosedyre kan vel diskuteres, men «hands-on-øvelser» som denne er alltid gøy.

Benedicte Parelius prøver seg på å borre en fenestrering i en sklerallinse

«Fitting scleral lenses is an art»!

FENESTRERINGER

En annen praktisk øvelse kursdeltakerne fikk prøve seg på, var å borre fenestringer i sklerallinser. Fenestringer er små hull som plasseres i limbalsonen av sklerallinsen. Hensikten med fenestringer er først og fremst

å sørge for tåreutveksling for pasienter som strever med såkalt «midday fogging», altså at debris samler seg inne i linsens væskefylte rom. Fenestringer vil trolig også øke oksygentilgangen til kornea, samt forhindre at linsen danner for høyt vakuum over øyet.

- 1) Form fylles med masse før avstøpning av øyet
- 2) Det lages avstøpning av Benedicte Parelius sitt øye
- 3) Ferdig avstøpning

LINSEDESIGN VED HJELP AV TEKNOLOGI

Som ved første del av Euroscle Stockholm, var det også denne gang leverandører til stedet. Teknologi som fremstiller bilder av profilen til både kornea og sklera, kan brukes til å designe sklerallinser som passer formen til pasientens øye. Dette vil potensielt redusere bruken av prøvelinser og dermed også tid i optikerstolen. Kursdeltakerne fikk både undervisning og praktiske workshoper i bruken av Oculus Pentacam CSP report og Eaglet-Eye scleral profiler for å designe sklerallinser. Utviklingen har ennå ikke kommet så langt at det er et enkelt «click and go», det kreves øvelse for å sette seg inn i mulighetene programvaren gir. Men teknologien

er spennende, og fremtiden vil vise om teknologien vil senke terskelen for tilpassing av sklerallinser hos den allmenne optiker.

AVSTØPNING

Å gjøre en avstøpning av øyet for å lage en perfekt tilpasset sklerallinse er ikke nytt, men teknologien for fremstilling av linser basert på en slik avstøpning har blitt bedre i nyere tid. Til de flestes glede, fikk kursdeltakerne prøve å lage slike avstøpninger på hverandre. Det ser kanskje brutalt ut, men å gjøre en avstøpning av øyet er overraskende fort gjort, uten store ubehag for pasienten. Overflateanestesi er ikke nødvendig, men det kreves en stødig og bestemt optikerhånd slik at øyelokk og -vipper ikke

kommer inn i avstøpningsformen. Dette er en kostbar måte å tilpasse sklerallinser på, og leverandør krever sertifisering før man kan gå i gang. I ekstreme tilfeller er dette likevel eneste mulighet for å få til vellykket tilpassing av sklerallinser.

Daddi underviste med sitt vanlige, smittende engasjement

GOD MAT OG GOD PRAT

God mat og god prat hører med når optikere er på kurs og konferanser. Euroscale Stockholm var intet unntak. Jörgen Gustafsson styrte dagene med stødig hånd og sørget for at kursdeltakerne fikk pauser med svensk kaffe og fika. Karolinska Institutet i Stockholm inneholder flere gode restauranter, og vi fikk deilig, eksotisk lunsj begge kursdager. Det ble også gjort en uhøytidelig utlodning av et hjelpemiddel for påsetting av sklerallinser. Den norske optikeren Jonas Luhr Pettersen ble den heldige vinner! 🍀

RELEVANT KURS

Er du interessert i grunnleggende kunnskap om sklerallinser og andre spesiallinser? Masteremnet «MSKL019 Avansert kontaktlinsetilpassing» ved Universitetet i Sørøst-Norge kan tas som et enkeltemne.

<https://usn.no/studier/videreutdanning/optometri>

Jonas Luhr Pettersen var den heldige vinner at et hjelpemiddel for påsetting av sklerallinser

ÅRSMØTE NORVIS

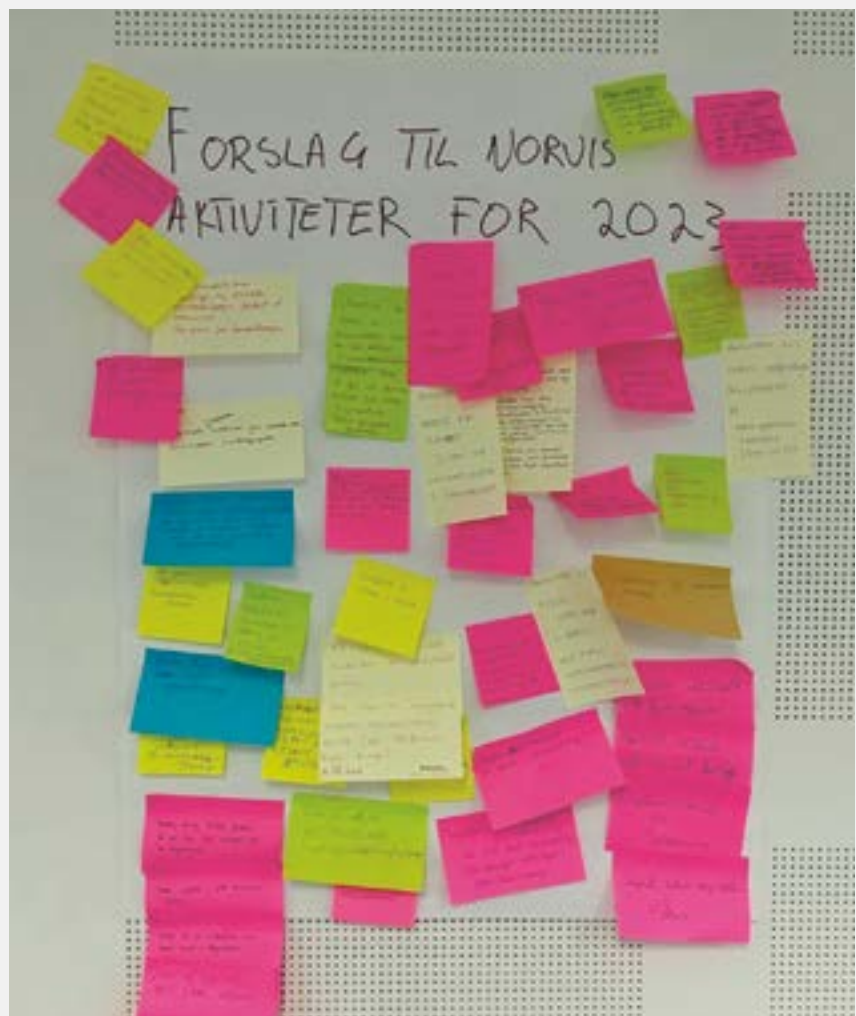
TEKST OG FOTO: MERETE BØE

2 dager tidlig i desember var det endelig tid for årsmøte i NorVIS på Kongsberg. NorVIS er et nettverk for syn og slag. Det ble etablert i 2019 med midler fra Norges Forskningsråd, og er et ledd i Nasjonal Hjernehelsestrategi.

HVORFOR ER NORVIS VIKTIG?

I Norge rammes rundt 12 000 personer av hjerneslag hvert år. Av disse opplever 60 %, eller over 7000, synsproblemer etter dette. Selv om det er stor risiko for involvering av synssansen etter et hjerneslag, er det likevel lite fokus på syn i behandling, rehabilitering og oppfølging av denne pasientgruppen. Redusert syn øker risikoen for et dårligere resultat av rehabiliteringen. Likevel er ikke syns-utredning og synsrehabilitering en del av det nasjonale tilbudet for slagrammede. Selv om det oppleves store og alvorlige endringer med synet, føler flere at de ikke blir tatt på alvor.

I løpet av 2022 har NorVIS har jobbet mye med å øke bevisstheten rundt synsvansker etter hjerneslag. Det er også viktig med gode rutiner, kartleggingsverktøy og informasjon til pasienten selv, men også de rundt pasienten har behov for informasjon. Med stor tverrfaglig bredde og med representanter fra brukerorganisasjoner til internasjonale forskere, er NorVIS et nettverk med tyngde mot det politiske miljøet i Norge.

Hva er vel et gruppearbeid uten Post-it-lapper.

En engasjert gjeng med mye kompetanse fra ulike fagområder.

NORVIS SIN MÅLSETTING

Økt oppmerksomhet og kompetanse om synsproblemer vil bidra til bedre helse og livskvalitet etter hjerneslag. NorVIS arbeider for at kunnskapsbasert forskning om syn og slag blir tatt i bruk på tvers av helse-, omsorgs- og opplæringstjenesten.

NorVIS har en klar målsetting om at synsfunksjonen skal bli en strukturert del av diagnostisering, behandling og rehabilitering i forbindelse med hjerneslag.

HVORFOR ER OPTIKER VIKTIG I REHABILITERINGEN AV HJERNESLAG?

Flere av synsforstyrrelsene som kommer etter et hjerneslag kan være usynlige både for pasienten selv og for nærpersoner til pasienten. Både synsfeltutfall og neglekt trenger ikke være synsforstyrrelser man er bevisst, selv om dette må ansees å være store synsutfordringer. Det å ha riktig tilpasset brille er helt vesentlig for å få en best mulig rehabilitering. Det er derfor nødvendig å ta en synsundersøkelse for sikre så god synsfunksjon som mulig. Forebygging i form av informasjon om hva som ikke er normale endringer med synet, er viktig. Det er dessverre flere som opplever plutselige syns- endringer grunnet hjerneslag, som går og legger seg istedenfor å ringe 113. Optiker har en viktig rolle når det kommer til rehabilitering og informasjon om synet uansett årsak!

KARTLEGGING AV SYNSFUNKSJON

Mye av synskartleggingen på sykehus gjøres av personer som ikke har synsfaglig bakgrunn. Det er et problem at rapporter fra øyelege inneholder mye fagterminologi. Dette resulterer i at flere pasienter ikke alltid får fulgt opp det som er kartlagt hos øyelege. Her er det forskjeller på slagenheter i sykehus med og uten øyeavdeling.

I en studie av Marte F. Rosenvinge er det kun 31 % av de som kartlegger synet etter hjerneslag, som har formell synskompetanse. Det er ikke klart definert hvem som har ansvaret for synskartlegging. Formålet med hennes masteroppgave er å fremme en felles struktur for synsutredning ved norske slagenheter.

En annen utfordring er at de fleste som overlever et hjerneslag er eldre og kan være i dårlig form med kanskje kognitive utfordringer etter hjerne- slaget. Ragnhild Munthe-Kaas la frem deler av sin forskning som ser på dette med kognitiv svikt etter hjerneslag. Tradisjonelt er fysiske funksjonsnedsettelse det som kartlegges etter hjerneslag, og ikke nødvendigvis syn eller kognitive vansker. Så mange som 1 av 4 forventes å ha en mild kognitiv svikt, men de mestrer likevel å være selvstendige i hverdagen. Så i tillegg til gode og systematiserte verktøy for kartlegging av synet, er det også behov for korte screeningsverktøy for kognitive utfordringer slik at disse blir kartlagt tidlig.

BEDRE PASIENTFORLØP

Det var satt av god tid til gruppearbeid hvor temaet var: Hvordan bør pasientforløpet være for personer med synsproblemer etter hjerneslag? Det var 4 arbeidsstasjoner med følgende temaer:

- Visus
- Synsfelt
- Persepsjonsproblemer
- Øyemotorikk

Det ble diskutert når, hvem og hvordan disse områdene skal kartlegges. Det er i dag store forskjeller fra kommune til kommune og fra slagenhet til slagenhet. Gruppearbeidet skal danne videre grunnlag for utvikling av et godt pasientforløp, og mere likt tilbud for pasienter med synsproblemer etter hjerneslag.

NETTSIDEN

WWW.SYNOGSLAGNETT.NO

Dette er nettsiden til NorVIS, og det anbefales å ta en kikk her. Her finner dere mye nyttig informasjon, blant annet det siste innen norsk forskning om syn og slag. Det anbefales alle optikere å registrere seg for å motta nyhetsbrev. Her finner dere også en oversikt over fagpersoner, klinikker eller andre som kan tilby oppfølging av synsvansker etter hjerneslag. Som dere vil se, er det ikke et godt tilbud i hele landet. Dersom du ønsker å stå på listen, kan du sende mail til: Torgeir.solberg.mathisen@usn.no

PASSE STOLT SOM OPTIKER!

For de som ikke kjenner meg jobber jeg på NAV hjelpemiddelsentral. Her har jeg jobbet i mange år, men jeg har også jobbet mange år ute i butikk. Dette er noen tanker jeg ønsker å dele med dere ut fra erfaringer i min arbeidshverdag.

FORTJENT TILLIT?

Optikere har gått en lang vei for å nå dit vi er i dag, og det er mange som har bidratt til dette.

Det å ha rettigheter til å bruke diagnostiske medikamenter og behandle barn med amblyopi, har gitt optikere et vesentlig større ansvar enn det vi hadde for bare noen få år siden. Likevel er dette et ansvar man må vise at man mestrer. I sammenheng med dette har vi som optikere fått et stort ansvar med tanke på pasienters rettigheter ifølge folketrygdloven.

Som fagperson på NAV Hjelpemiddelsentral sitter man og vurderer mange søknader om stønad til briller og kontaktlinser. Mange av dere som begrunner disse søknadene viser solid faglig kompetanse og gode etiske vurderinger, men det er også dessverre mange søknader som ikke har den kvaliteten man bør kunne forvente av en optiker. Det som er ekstra trist med dette, er hvordan det rammer optikere som yrkesprofesjon når noen tar lett på dette ansvaret. Det er nok mange som ikke tenker over at med økt ansvar blir man også kikket mer i kortene om man faktisk håndterer dette ansvaret.

HVORFOR FÅR NOEN DET TIL?

Hva er det som gjør at mange optikere skriver gode søknader, leverer gode løsninger og gir en god totalløsning både når det gjelder informasjon og produkt? Hvorfor klarer for eksempel mange optikere å tilpasse spesiallinser på 2 timer, mens andre optikere alltid prøver å søke om

6 timer til tilpasning? Hvorfor klarer noen optikere nesten alltid å tilby Fit-Over som en løsning til filterbriller, mens andre nesten aldri søker på dette som en løsning? Om dette er avhengig av optiker, pasient, arbeidssted, kjedetilknutting, erfaring eller en blanding, er ikke godt å si.

Det som er helt sikkert er at som helsepersonell må man kjenne til nødvendige veiledere og lovverk og holde seg oppdatert på dette!

Det har skjedd store endringer på www.nav.no de siste årene og her ligger det mye informasjon som er lett tilgjengelig. Det er ikke lenger riktig å si: «det er så vanskelig å finne frem på nav.no»

Et enkelt tips er å skrive briller i søkefeltet. Synes dere det er vanskelig å begrunne en søknad, så ta kontakt med rådgiver på din Hjelpemiddelsentralen, før den sendes inn, vi hjelper dere gjerne!

SÅ HVORFOR SKRIVER JEG DETTE?

Har jeg jobbet for lenge i NAV?

Har jeg mottatt brillesedler skrevet på Post-It-lapper?

Har jeg sett for mange briller som ikke sitter som de skal?

Har jeg inntrykk av at glasskunnskap hos optikere ikke er hva det en gang var?

Har jeg sett for mange søknader hvor det å selge opp veier tyngre enn etikk og pasientens behov?

Har jeg hatt for mange telefoner fra fortvilte foreldre som ikke får hjelp hos optiker med briller til sine barn?

Dette kunne vært årsaker til at jeg skriver som jeg gjør, men mest av alt er det fordi jeg elsker jobben min og det å være optiker. Og fordi jeg ønsker å være stolt av vår yrkesprofesjon, men dessverre er jeg nok mange ganger bare sånn passelig stolt av å være optiker.

Merete Bøe

COOPERVISION BIDRAR TIL MINDRE PLAST I HAVET

CooperVision kunngjorde i januar at deres initiativ for plastnøytralitet har nådd en betydelig milepæl. Innsatsen har forhindre plast tilsvarende 100 millioner plastflasker fra å komme i havet.

CooperVision tok i 2021 initiativ til å få kontaktlinseindustrien plastnøytral, og det globale initiativet har siden blitt større gjennom et samarbeid med Plastic Bank, en privat organisasjon som har som formål å stoppe plasten før den kommer i havet. CooperVision bidrar til å finansiere Plastic Banks innsamling, prosessering og gjenbruk av plastavfall i havet, lik vekten av plasten som finnes i produkter i 27 land over hele Amerika, Europa og Asia-Stillehavet.

– Vi kunne ikke vært mer takknemlige for alle som har hjulpet dette programmet til å bli en absolutt suksess. Øyehelsepersonell og brukere over hele planeten deler CooperVisions bærekraftsengasjement. Hver plastnøytrale kontaktlinse som er foreskrevet og brukt, gjør en forskjell, sier Aldo Zucaro, Senior Director, Corporate Responsibility, CooperCompanies.

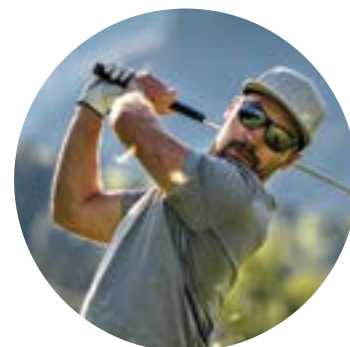
– Sammen gjør vi våre hav, våre lokalsamfunn og vår fremtid bedre.

Vi har allerede sikte på de neste 100 millionene.

CooperVisions initiativ er ikke bare positivt for miljøet, men bidrar også til at Plastic Bank kan gi bonusutbetalinger til de som samler inn plast på strendene i mer enn 350 kystsamfunn; utbetalinger som finansierer dagligvarer, drivstoff, skolepenger og helseforsikring.

Som ledende produsent av kontaktlinser er CooperVision dedikert til å redusere sitt miljømessige fotavtrykk, og innsatsen strekker seg utover plastnøytralitet. Selskapet er opptatt av bærekraftig produksjon og drift. De har også utviklet klassens beste produksjonsprosesser, noe som har resultert i priser i Puerto Rico og prestisjetunge sertifiseringer i bærekraft i Puerto Rico, Costa Rica, Spania, Storbritannia og USA. ●

(Kilde: Pressemelding fra CooperVision)

EVIL EYE ER STOLT PARTNER TIL NORGES GOLFFORBUND

Fra og med 1 januar 2023 er evil eye offisiell partner til Norges Golf forbund. *Hvor kult er ikke det?* Våre briller har de beste egenskapene, perfekte for de utfordrende værforholdene man møter når man spiller golf. Samarbeidet innebærer blant annet at evil eye blir å finne på alle eliteturneringer i Norge, samt på utover tilknyttet forbundets elitesatsing Team Norway Golf.

Team Norway Golf er forbundets toppidrettssatsing. Satsingen skal utvikle utøvere og gjøre dem i stand til å etablere seg på et høyt internasjonalt nivå.

Norges Golf forbund er for tiden det tredje største særiddrettsforbundet i norsk idrett, med over 129.000 medlemskap fordelt på 174 golfklubber.

Den ultralette elate.t tilbyr en sikker og justerbar passform for enhver sport. Brillene har et smart casual design med tekniske detaljer som gjør dem ideelle for golf.

LST®, den avanserte linseteknologien, gir perfekt syn til enhver tid i et bredt spekter av lys- og vær-situasjoner. Ved hjelp av en adapter eller clip-in kan traileye også monteres fast i linsen, noe som gjør den til det perfekte valget for brillebrukere. ●

(Kilde: Pressemelding)

VÅR/SOMMER 2023: RENE FORMER MED GJENNOMTENKTE DETALJER

KunoQvist er et merke med røtter i skandinavisk design, som utvikler seg for hver ny sesong og skaper innfatninger for brukeren som ønsker å uttrykke sin personlige stil. Et tydelig kjennetegn er farger og detaljer, noe som finnes i hver KunoQvist-innfatning.

Foto: Charlotte Strömwall

Våren 2023 streber vi etter en følelse av trygghet og ro, som kommer til uttrykk i en kolleksjon med rene former og fine fargekombinasjoner.

– Inspirasjonen til denne sesongens kolleksjon kommer fra bildet av en tidløs dame, hvor et klassisk utseende og eksklusive materialer står i sentrum, sier Anna Mälstad, kreativ leder i KunoQvist. En følelse som gjenspeiles i kolleksjonen på 24 modeller, hvorav 16 innfatninger er for damer og 8 innfatninger for herrer. Her er også noen modeller som helt ifølge tradisjonen utfordrer brukeren. Denne sesongen presenterer KunoQvist også en egen klassiker – det populære prikkete mønsteret som vi så i en tidligere kolleksjon, på brillene Solbar.

De nøyte utvalgte fargekombinasjonene er en rød tråd gjennom hele kolleksjonen og skaper et stilig sett med

innfatninger hvor det er plass til å leke mellom blanke og matte overflater.

– Det er en trygghet i kolleksjonen der metallet, som er kjernen i KunoQvist-merket, får stort spillerom og er utsmykket med detaljer og mønstre på både herre- og damebrillene, sier Anna Mälstad. – Metallfargene kobber, rosegull og sølv gir sammen med intrikate elementer følelsen av å ha på seg et vakkert smykke.

Den skandinaviske naturen er alltid en kilde til inspirasjon. De blå tonene av vann og himmel. De grønne og brune fargene i den skiftende skogen. Klar strålende rosa og lilla funnet blant blomster og bær. Den lilla fargen er helt rett i tiden og passer de som vil prøve noe nytt. Den hvite perlemorfargen som dukker opp blant annet på innfatningene Tippa og Missy, kommer fra det etterlengtede vårlyset. En farge som skiller seg ut og skaper et modig uttrykk, med en følelse av trygghet i seg selv.

Denne sesongen drømmer vi om lys og avkobling. Ta deg tid til å nyte øyeblikk med dine nære og kjære, men også tid for deg selv. Vi søker et mer balansert liv, hvor det er rom for hverdag og muligheter til å slappe av og drømme.

KunoQvist designer briller som er Made to last og som vil følge brukeren i lang tid. Stilige metallinnfatninger med unike detaljer og fargekombinasjoner som fremhever brukerens eget uttrykk og stil. Briller som vil bli godt likt og vare lenge. ●

FARGERIKE INNFATNINGER TIL ELEGANTE HELTINNER

Vårens nye modeller fra svenske Studio Eyewear har alle navn som er inspirert av kvinnelige heltinner, som Fortuna, Concordia og Aurora. Studio Eyewear er sitt eget univers, en verden der kvinnen som velger Studio Eyewear definerer sine egne regler og lever i nuet uten å kjenne seg skyldig over å nyte sin definisjon av luksus. Kolleksjonen er modig og fargerik med en touch av retro.

I januar 2023 lanserte Studio Eyewear en mindre kolleksjon med seks nye modeller i tre ulike fargesammensetninger, alle med høykvalitets italiensk Mazzuchelli-acetat og noen med en kombinasjon av acetat og metall for de som ønsker neseputer. De nye innfatningene er et komplement til den eksisterende kolleksjonen.

Heltinnenavnene på de ulike stilene gir ulike assosiasjoner avhengig av mottakeren. For designeren, Anna Mälstad, var det bildet av den selvstikre kvinnen som ønsker å bære noe unikt. Hun har jobbet med fasettering på overflatene som gir innfatningene ulike lysprismer avhengig av vinkelen. Det gir også brukeren et nytt perspektiv på verden. Fargene er inspirert av luksuriøse ferier, tropiske drinker, blått hav som møter sanden og fargerike solnedganger.

Hver brillemodell kan det settes optiske glass eller solglass i, der modellene Fortuna og Concordia er spesielt utformet for tonede glass eller solglass. ●

Er du vår nye optiker?

Er du opptatt av en utfordrende og variert arbeidshverdag og et godt og trygt arbeidsmiljø?

Vi trenger deg som kan gi kundene våre både god service, kvalitet og faglig kompetanse.

Deg som har utdanning som optiker, kan jobbe selvstendig, er utadvendt, serviceinnstilt, positiv og liker nye utfordringer.

Vi søker deg som kan gi av deg selv og bli en av oss i en travel hverdag.

Vi kan tilby:

- Et godt og uformelt arbeidsmiljø.
- Gode lønns- og pensjonsbetingelser.
- Kurs og faglig utvikling gjennom c)optikk – Fleksibel arbeidstid.
- Vi tilpasser stillingsprosenten etter deg, heltid, deltid eller turnus.

Send søknad til: ok.hagen@icloud.com

Har du spørsmål eller vil du vite mer? Ta kontakt med:

c)optikk OK Hagen Valdres as
Marianne Håvelsrud Hagen
ok.hagen@icloud.com eller tlf. 994 11 087

Uteblitt magasin?

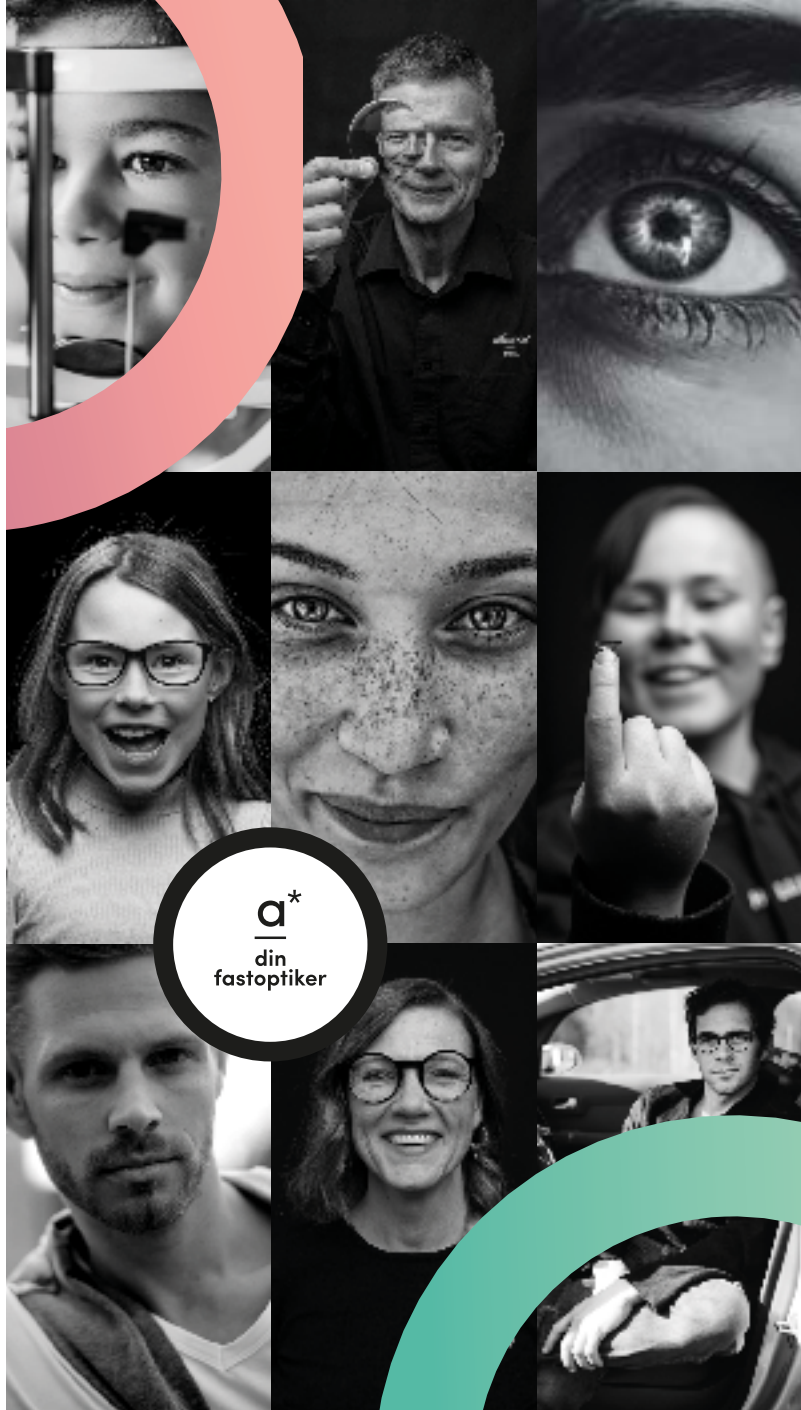
Kontakt Fagpressens
kundesenter
man-fre 08:00-16:00.

Telefon: 21 04 77 46.
E-post: kundesenter@fagpressen.no

Vi sørger for å ettersende
utgaven som er uteblitt for

OPTIKEREN

som er medlem i

NY JOBB?

FLERE AV VÅRE BUTIKKER SØKER NÅ ETTER OPTIKER

allianceoptikk.no/ledige-stillinger

alliance* OPTIKK

Sammen for bedre øyehelse

Faget vårt endrer seg raskere enn noen gang.
Bli med oss på å styre utviklingen!

Uansett hva dine ambisjoner er, skal vi hjelpe deg videre. Specsavers er verdens største privateide optikerkjede med 85 butikker i Norge. Vi gir deg mulighetene du trenger for utvikling, både for deg som ønsker å jobbe som optiker og deg som ønsker å bli partner.

Jobb for oss i Arendal, Sørlandssenteret, Manglerud, Tiller, Lade, Trondheim, Orkanger, Svolvær, Stokmarknes, Alta, Tromsø, Førde, Ørsta, Mo i Rana, Sogndal, Ulset, Knarvik, Molde, Kristiansund.

Ta kontakt med Jennifer Eriksson på jennifer.eriksson@specsavers.com for mer informasjon.

Er du optiker med ambisjoner om å eie din egen butikk?

Nå er det muligheter for partnerskap flere steder i landet.

Ta kontakt med Petter Holt på petter.holt@specsavers.com for mer informasjon.

 join.specsavers.com/no

Specsavers

KRYSSORD

LAGET AV: ROLF BANGSEID

	LAND	MALE-BRETT	SKINNE-KJØRETØY	DRIKK	DRIV-KRAFT-EN	ROMER-TALL 100	
	VAR 50 ÅR I 2022		SEN	INSITA-MENT		BILKJ.TEGN LIBANON	
	MUSIKK-UTTRYKK				ELEKTR. KRETS (FØRK.)		
	DIVIDERE				POPULÆRT		
	↳			SMELT		SPANSK SAUS	
				RUS-MISBRUK			
	HOV-DYR						
		DAL-SIDEN		PREP. OG ADV.		DYRE-BOLIG	PREFIKS 1 MILLI-ARDEL
LANG-SYNT-HET		SPANSK NASJON-ALRETT	TEMA	VÅGE-SPILL	SANG-STEMME BOLIG-BYGGELAG		
	↳					DOSE	
						ROSIN-ANTE	
						STRENGE-INSTRU-MENTE	HARSK, TRÅ
LAND						BY I KAME-RUN	KLART, GREIT TIDL. POL. PARTI
DET-EKTOR						HEN-STILLE	
SKJØT							BLØ, SVI GRØNN-SAK
	↳					TONE OG NOTE	KEISER-INNE KJØR KJELKE
LETT NED-BØR			FOLKE-TRYGD-BEGREP		KINESISK STATS-MANN †		VASKE RED-SKAP
							SAND-STEIN
	↳	↓				→	→
							↗

LØSNING NO 6:

SAMARBEID ER EN DEL AV BÆREKRAFTIG UTVIKLING

VINNERNE ER:

10 FLAXLODD:
Magne Galåen
Egerdal,
HAMMERFEST

5 FLAXLODD:
Martin Balke,
FLEKKEFJORD

Hovedvinner får også en flott Bli optiker termokopp

FINNER DU SETNINGEN?

- 1. PREMIE:** 10 FLAXLODD
- 2. PREMIE:** 5 FLAXLODD

TO VINNERE TREKES BLANT DE SOM SENDER INN RIKTIG LØSNING. NAVN PÅ VINNERE OFFENTLIGGJØRES I NESTE UTGAVE AV OPTIKEREN.

LØSNINGEN SENDES TIL:
dag@optikerforbund.no eller
redaksjonen@optikerforbund.no
innen 24. mars.

Optikk butikk søker ny eier

Trivelig, lys og stor optikk butikk i handle gate på Sagene i Oslo som er nylig renoveret, skal selges med tung hjerte grunnet helseutfordringer. Butikken har vært i drift i mange år med meget solid og trofast kundekrets.

Ny eier har mulighet til å være operativ fra dag 1, da den selges med alt av utstyr, innredning og varebeholdning.

Ta gjerne kontakt for nærmere detaljer.

ShiPed Optikk

Arendalsgata 12 b, 0463 Oslo

Tlf: 48510006 www.shipedoptikk.no e-post: shiped.optikk@outlook.com

Er du optiker og har lyst til å drive din egen butikk?

Medlem i Alliance Optikk kjeden, butikk med flott moderne innredning, godt utstyrt, kartotek.

Fine, lyse lokaler på gateplan med gunstig leieavtale. Gode muligheter for den rette!

Ta kontakt med Roy Hubred på tlf 61 19 11 96 eller roy.raufoss@allianc norge.no

alliance* OPTIKK · UR
RAUFOSS

allianceraufoss.no

KOMBINASJONSbutikk MED
OPTIKK OG UR-AVDELING TIL
SALGS PÅ RAUFOSS!

Utforsk dine muligheter

Når du begynner i Brilleland er du en del av et arbeidsmiljø som ønsker å gi deg muligheter.

Visste du for eksempel at når du jobber senterarbeidstider i Brilleland får du en ekstra ferieuke? Vi vet at trivsel og arbeidsglede gir økt livskvalitet, og har som mål å ta godt vare på våre medarbeidere. I Brilleland gir vi deg faglig utvikling og karrieremuligheter.

Brilleland har ledige stillinger. Se hvilke muligheter du har hos oss!

Ta kontakt med vår HR rådgiver:

Karianne Huseby Nossen

Mail: khn@synoptik.no

Telefon: 90 68 78 79

Scan med
mobilkamera for
å se mer om
mulighetene i
Brilleland

Har du en Interoptiker i deg?

Brenner du for faget og deler vår visjon om å **bli kundens personlige optiker?**

Som Interoptiker kan du tilpasse synsundersøkelsen personlig til hver enkelt pasient. Det settes av god tid til hver synsundersøkelse så du får brukt din verdifulle kompetanse til å gjøre det du kan best – en synsundersøkelse er tross alt ikke gjort unna på et blunk.

Interoptik har som mål å ha det beste utstyret. Derfor kan du tilby dine pasienter spesialtilpasset synsundersøkelse med den nyeste teknologien på markedet. Med tilgang til både optomap og OCT har du de beste forutsetningene for å avdekke tegn på øyesykdom på et enda tidligere stadium.

interoptik

Sjekk hvem
Interoptik er!

Interessert?

interoptik

DET FINNES OPTIKERE. OG DET FINNES INTEROPTIKERE.

Interoptik best av fire optikerkjeder i Norsk Kundebarometer 2022.
Et forskningsprosjekt ved Handelshøyskolen BI. www.kundebarometer.com

Krogh Optikk søker optikere

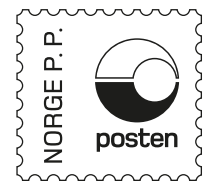

Er du min nye kollega?

Søk her:

Krogh Optikk
se forskjellen

Returadresse:
Norges Optikerforbund
Øvre Slottsgate 18/20
0157 OSLO

GO BEYOND WITH THE MOST COMPLETE*

Oppdag den komplette linsen som har alt. Bausch + Lomb ULTRA® ONE DAY er den eneste kontaktlinse som kombinerer høy Dk/t, lav modulus, UV-blokkering og HD-optikk med banebrytende fuktighets- og komfortteknologier for å fremme et sunt miljø på øyeoverflaten.*

Avansert MoistureSeal®-teknologi holder best på fuktigheten etter 16 timer sammenlignet med ledende endagslinser i silikonhydrogel.^{2**}

ComfortFeel-teknologi frigjør ingredienser som gir komfort og fremmer god øyehelse, og som er utformet for å beskytte, styrke og stabilisere tårefilmen.³ Ta dine kunder og praksisen din skritt et videre med Bausch + Lomb ULTRA® ONE DAY.

Live the ULTRA Life.

BAUSCH + LOMB

* Kontaktlinse Bausch + Lomb ULTRA® ONE DAY er de eneste av sitt slag som tilbyr et komplett fukt + komfortsystem med Advanced MoistureSeal® og ComfortFeel-teknikk, samt høy Dk/t, lav modulus, UV-beskyttelse og HD-optikk. Kontaktlinse Bausch + Lomb ULTRA® ONE DAY fremmer øyehelse gjennom det komplette systemet som støtter en helsefremmende miljø på øyets overflate, beholder helsefremmende stoffer i 16 timer og gir en høy oksygentilførsel (Dk/t=134).^{1,2,3,4}

** vs. Dailies Total1® og Acuvue® Oasys 1-Day

Referenser: 1. REF-KAL-0035-Crystal Competitive Grid packaging solutions with sources. 2. Schafer, J., Steffen, R., Reindel, W., A clinical assessment of dehydration resistance for a novel silicone hydrogel lens and six silicone hydrogel daily disposable lenses. Poster presented at AAO, October 2020. 3. Rah M. Ocular surface homeostasis and contact lens design. February 2021. 4. Data on file. Product Performance Evaluation of a Novel Silicone Hydrogel Contact Lens: kalifilcon A Daily Disposable Contact Lenses - Summary of kalifilcon A Patient Comfort and Vision Outcomes for Patients Who Wore Lenses for 16 or More Hours Per Day. Bausch + Lomb Incorporated, Rochester, NY, 2021.

UV-absorberende kontaktlinser kan IKKE erstatte UV-absorberende solbriller siden de IKKE dekker hele øyet og området rundt. Du bør fortsette å bruke UV-absorberende solbriller som anvist.

©2021 Bausch + Lomb Incorporated UOD/NO/2112/0179.